

Osobitná správa

Výdavky v oblasti klímy v rozpočte EÚ na roky 2014 – 2020

Neboli také vysoké, ako boli vykázané

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – IX
Úvod	01 – 14
Medzinárodné záväzky v oblasti klímy	02 – 03
Hlavný vývoj v rámci EÚ v oblasti klímy	04 – 14
Rozsah auditu a auditorský prístup	15 – 18
Pripomienky	19 – 55
Vykázané výdavky neboli vždy relevantné pre opatrenia v oblasti klímy	19 – 34
Polovica vykázaných výdavkov EÚ v oblasti klímy pochádza z poľnohospodárstva, ale emisie z poľnohospodárskych podnikov neklesajú	20 – 28
Posúdenie príspevku infraštruktúry a financovania v oblasti súdržnosti k opatreniam v oblasti klímy vedie k určitým nekonzistentným predpokladom	29 – 34
Celkové podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy je nespoľahlivé	35 – 46
Obmedzenia a nejednotné uplatňovanie metodiky	36 – 43
Vykázané výdavky na opatrenia v oblasti klímy neboli nevyhnutne vynaložené	44 – 46
V oblasti podávania správ týkajúcich sa klímy na roky 2021 – 2027 sa očakáva len niekoľko zlepšení	47 – 55
Podávanie správ týkajúcich sa klímy v rámci nového VFR	48 – 50
Výzvy súvisiace s nástrojom NGEU	51 – 55
Záver a odporúčania	56 – 63
Príloha – Predchádzajúce odporúčania Európskeho dvora audítorov relevantné pre podávanie správ o klíme	
Akronymy a skratky	

Glosár

Odpovede Komisie

Harmonogram

Audítorský tím

Zhrnutie

I Riešenie zmeny klímy je kľúčovou prioritou EÚ, ktorá si stanovila náročné ciele v oblasti energetiky a klímy. Patria medzi ne ciele na roky 2020 a 2030 týkajúce sa zníženia emisií skleníkových plynov, zvýšenia využívania energie z obnoviteľných zdrojov a podpory energetickej efektívnosti. EÚ si stanovila aj dlhodobý cieľ dosiahnuť do roku 2050 uhlíkovú neutralitu.

II EÚ sa zaviazala vynaložiť aspoň 20 % rozpočtu na roky 2014 – 2020 na opatrenia v oblasti klímy. V roku 2021 Komisia oznámila, že tento cieľ splnila, pričom na opatrenia súvisiace s klímou vynaložila 216 mld. EUR (20,1 %). Rozpočet EÚ na roky 2021 – 2027 zahŕňa zvýšený 30 % cieľ na opatrenia v oblasti klímy.

III Cieľom auditu bolo určiť, či Komisia vykázala relevantné a spoľahlivé informácie o výdavkoch na klímu za obdobie 2014 – 2020. Preskúmali sme, ako Komisia uplatňovala svoju metodiku pri posudzovaní výdavkov v oblasti klímy, ako aj to, ako vykázané výdavky prispeli k opatreniam v oblasti klímy. Preskúmali sme aj očakávané zmeny v monitorovaní výdavkov v oblasti klímy po roku 2020. Domnievali sme sa, že nastal správny čas pomôcť Komisii zlepšiť budúce podávanie správ o výdavkoch na opatrenia v oblasti klímy.

IV Zistili sme, že vykázané výdavky neboli vždy relevantné pre opatrenia v oblasti klímy. Naším celkovým hodnotením je, že Komisia nadhodnotila príspevok kľúčových zložiek financovania poľnohospodárstva v oblasti klímy, ako je krížové plnenie, oblasti s prírodnými prekážkami a ekologické poľnohospodárstvo. Naše hodnotenie podporujú publikácie Komisie, akademických inštitúcií a mimovládnych organizácií.

V Podotýkame tiež, že Komisia nadhodnotila príspevok k opatreniam v oblasti klímy financovaním kľúčových pododvetví infraštruktúry a súdržnosti, ako je železničná doprava, elektrina a biomasa. Komisia nepoužila konzervatívne predpoklady a pri podávaní správ o týchto projektoch nebola konzistentná.

VI Domnievame sa, že celkové podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy bolo nespoľahlivé. Išlo o významnú aproximáciu a touto metódou sa sledoval len potenciálny pozitívny vplyv na klímu bez toho, aby sa hodnotil konečný príspevok k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy. Existovalo aj riziko, že plánované alebo viazané sumy sa nevyčerpajú, čo predstavovalo riziko ďalšieho zvýšenia vykázaných výdavkov v oblasti klímy. V jednom prípade Komisia zohľadnila pri podávaní správ na úrovni EÚ národný príspevok.

VII Z našej analýzy vyplynulo, že Komisia nadhodnotila výdavky v oblasti klímy aspoň o 72 mld. EUR, z toho viac ako 80 % zodpovedá financovaniu poľnohospodárstva. To znamená, že na opatrenia v oblasti klímy sa vynaložilo približne 13 % rozpočtu EÚ na roky 2014 – 2020.

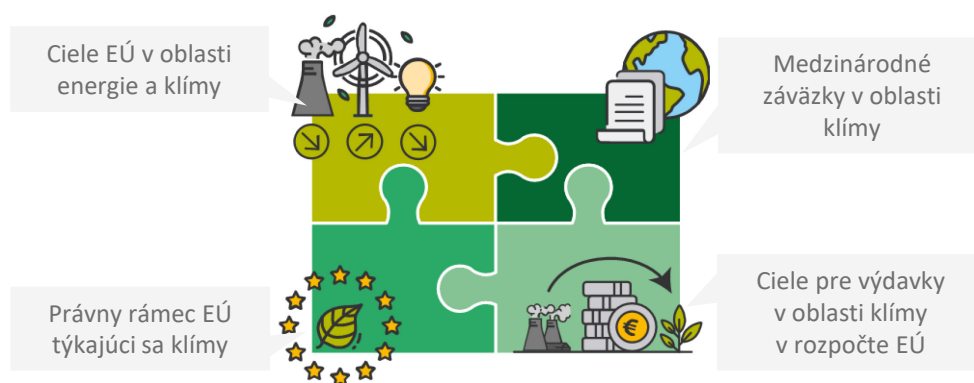
VIII Vyjadrujeme pochybnosti o spoľahlivosti správ týkajúcich sa klímy, ktoré sa vypracujú v rokoch 2021 – 2027. Napriek navrhovaným zlepšeniam v metodike podávania správ väčšina problémov zistených v období 2014 – 2020 pretrváva. Nástrojom financovania NextGenerationEU, ktorý bol zriadený v roku 2020, sa zavádza základná zásada „nespôsobovať významnú škodu“, čo znamená, že hospodárske činnosti by nemali ohroziť ciele v oblasti životného prostredia alebo klímy. Zistili sme však, že nástroj NextGenerationEU prináša ďalšie výzvy z dôvodu nejasného prepojenia medzi platbami a cieľmi v oblasti klímy.

IX S cieľom zlepšiť podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy odporúčame, aby Komisia získala vedecké dôkazy na podporu prínosu poľnohospodárskej politiky, ktorá je hlavným prvkom podávania správ EÚ týkajúcich sa klímy. Odporúčame tiež zlepšiť podávanie správ o klíme zdôraznením výdavkov EÚ, ktoré môžu mať negatívny vplyv na klímu, vydaním usmernení na zabezpečenie súdržnosti a hodnotením nevyužitých súm. Komisia by mala posúdiť aj príspevok výdavkov v oblasti klímy k cieľom EÚ v oblasti klímy a energetiky.

Úvod

01 Podľa Medzivládneho panelu o zmene klímy majú nedávne zmeny klimatického systému a vplyv ľudskej činnosti v tejto súvislosti taký rozsah, že potrvá stáročia, kým dôjde k oslabeniu ich účinku¹. Boj proti zmene klímy prostredníctvom vnútorných politík a spolupráce s medzinárodnými partnermi je kľúčovou prioritou EÚ². Na **ilustrácii 1** sú znázornené základné prvky politiky EÚ v oblasti klímy.

Ilustrácia 1 – Základné prvky

Zdroj: EDA.

Medzinárodné záväzky v oblasti klímy

02 V rámci **Kjótskeho protokolu**, ktorý nadobudol účinnosť v roku 2005, sa EÚ zaviazala znížiť v rokoch 2008 až 2012 emisie skleníkových plynov o 8 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990³ s cieľom obmedziť globálne otepľovanie, a tým prispieť k zmierneniu zmeny klímy. Protokol sa zaoberá aj prispôbením sa na zmenu klímy, t. j. adaptáciou na zmenu klímy a jej dôsledkami.

03 V roku 2015 sa v **Parížskej dohode** stanovil celosvetový cieľ zmiernenia zmeny klímy, ktorým je obmedziť globálne otepľovanie „výrazne pod“ 2 °C, pokiaľ možno

¹ IPCC, zhrnutie pre tvorcov politík v *Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*, 2021, s. 21.

² Pozri webové sídlo Komisie, GR pre oblasť klímy, *Opatrenia EÚ v oblasti klímy*.

³ **Rozhodnutie 2002/358/ES**, ktoré sa týka schválenia Kjótskeho protokolu.

na 1,5 °C. Cieľom bolo tiež zvýšiť schopnosť zmluvných strán prispôbiť sa zmene klímy. EÚ a jej členské štáty dohodu ratifikovali v roku 2016.

Hlavný vývoj v rámci EÚ v oblasti klímy

04 V roku 2011 Komisia oznámila svoj cieľ zvýšiť podiel **rozpočtu EÚ** určený na opatrenia v oblasti klímy aspoň na 20 % v období 2014 – 2020⁴. 2014 – 2020. V roku 2012 prijal Európsky parlament **uznesenie**, ktorým podporil aspoň „20 % **výdavkov** súvisiacich s klímou“. V roku 2013 Európska rada dospela k záveru, že „ciele opatrení v oblasti klímy budú predstavovať aspoň 20 % **výdavkov EÚ** v období 2014 – 2020“⁵. V roku 2014 EÚ začlenila metodiku na podporu zmeny klímy do právnych predpisov týkajúcich sa európskych štrukturálnych a investičných fondov⁶.

05 Metodika, ktorú Komisia uplatňuje na kvantifikáciu výdavkov v súvisiacich s klímou, je založená na priradovaní koeficientov k zložkám programov EÚ, ako sú oblasti intervencie alebo projekty, podľa ich očakávaného príspevku k opatreniam v oblasti klímy (pozri **tabuľku 1**). Táto metodika je prispôbena ukazovateľom z Ria, ktoré v roku 1998 vypracovala Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) s cieľom identifikovať činnosti, ktoré začleňujú ciele dohovorov z Ria do rozvojovej spolupráce⁷.

Tabuľka 1 – Tri klimatické koeficienty EÚ

Očakávaný príspevok k cieľom v oblasti klímy:	Významný	Mierny	Žiadny alebo zanedbateľný
Klimatický koeficient EÚ:	100 %	40 %	0 %

Zdroj: EDA, na základe údajov Komisie, Rozpočet stratégie Európa 2020, KOM(2011) 500, časť II, s. 15.

⁴ Komisia, Rozpočet stratégie Európa 2020, KOM(2011) 500, 2011, časť II, s. 13.

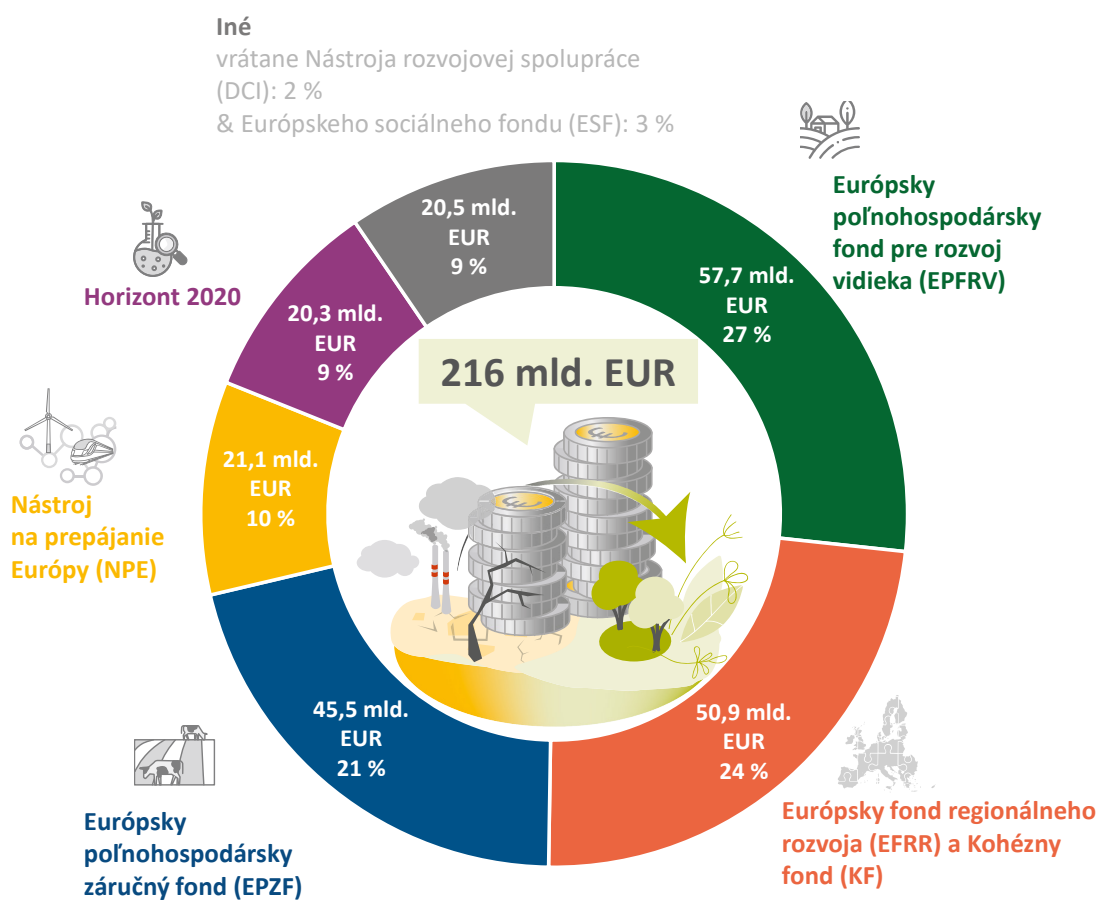
⁵ Európska rada, Conclusions – Multiannual Financial Framework, EUCO 37/13, 2013, bod 10.

⁶ Nariadenie (EÚ) č. 215/2014, pokiaľ ide o metodiky podpory v oblasti zmeny klímy.

⁷ OECD, OECD DAC Rio Markers for Climate Handbook, s. 2.

06 Komisia každoročne predkladá správu o celkových výdavkoch súvisiacich s klímou vo svojich návrhoch rozpočtov a vo svojich [správach o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ](#). Za tento ročný proces sú spoločne zodpovedné Generálne riaditeľstvo pre rozpočet a Generálne riaditeľstvo pre oblasť klímy. V júni 2021 Komisia oznámila, že „EÚ vynaložila 20,1 % svojho rozpočtu na roky 2014 – 2020 alebo 216 mld. EUR na boj proti zmene klímy, čím splnila svoj cieľ 20 %“⁸. **Ilustrácia 2** znázorňuje hlavné výdavkové programy, ktoré prispievajú k dosiahnutiu tohto cieľa.

Ilustrácia 2 – Príspevok z rozpočtu EÚ na roky 2014 – 2020 na opatrenia v oblasti klímy podľa správy Komisie

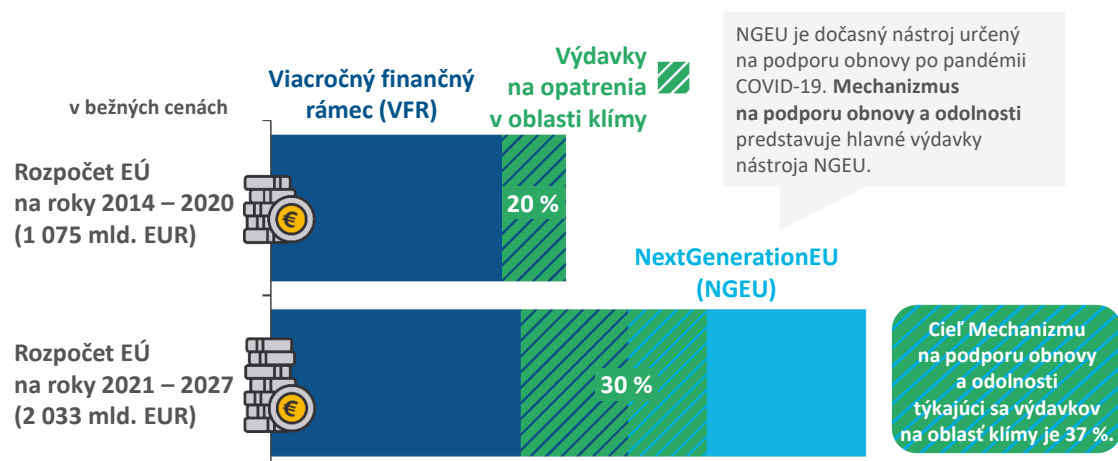
Poznámka: „Iné“ zahŕňa aj nástroj európskeho susedstva, program pre životné prostredie a ochranu klímy, nástroj predvstupovej pomoci, humanitárnu pomoc atď.

Zdroj: EDA na základe správy Komisie, *2020 Annual Management and Performance Report for the EU budget*.

⁸ Komisia, *2020 Annual Management and Performance Report for the EU budget*, zväzok I.

07 Európsky parlament, Rada a Komisia stanovili na roky 2021 – 2027 celkový príspevok na opatrenia v oblasti klímy na 30 %, čo je ambicióznejší cieľ ako v predchádzajúcom programovom období (pozri [ilustráciu 3](#)).

Ilustrácia 3 – Ciele výdavkov na opatrenia v oblasti klímy v rámci rozpočtu EÚ

Zdroj: EDA na základe dokumentov: Komisia, Moderný rozpočet pre Úniu, ktorá chráni, posilňuje a obraňuje Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 [COM\(2018\) 321](#), Európska rada, *Conclusions - Special meeting of the European Council*, [EUCO 10/20](#), 2020, s. 7, Komisia, *Guidance to Member States, Recovery and Resilience Plans*, [SWD\(2020\) 205](#), s. 5.

08 V roku 2019 Komisia uverejnila [oznámenie o Európskej zelenej dohode](#), ktorého cieľom je „[transformovať] EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje“. V oznámení bol predstavený klimatický plán EÚ na roky 2030 a 2050. Európska rada schválila cieľ dosiahnuť klimaticky neutrálnu EÚ do roku 2050⁹.

09 V roku 2021 prijala EÚ európsky [právny predpis v oblasti klímy](#), ktorým sa stanovuje záväzný cieľ EÚ dosiahnuť do roku 2050 nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov, ako aj strednodobý cieľ znížiť čisté emisie o 55 % do roku 2030 (v porovnaní s rokom 1990). Cieľom balíka Komisie „[Fit for 55](#)“ je podporiť pokrok pri dosahovaní strednodobého cieľa na rok 2030. Tvorí súbor vzájomne prepojených legislatívnych návrhov, revízií a zmien v oblastiach, ako sú energetika, klíma, budovy, využívanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesné hospodárstvo, a stanovuje vytvorenie „Sociálno-klimatického fondu“.

⁹ Európska rada, Závery, [EUCO 29/19](#), 2019.

10 Komisia uverejnila [Stratégiu EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy](#) v roku 2013 a novú stratégiu v roku 2021¹⁰. V európskom [právnom predpise v oblasti klímy](#) sa vyžaduje, aby inštitúcie EÚ a členské štáty prispievali k adaptácii na zmenu klímy.

11 Systém EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS) podporuje znižovanie emisií z energeticky náročných priemyselných odvetví, výroby elektrickej energie a tepla a leteckej dopravy¹¹ (pozri [rámcik 1](#)). Na iné hospodárske odvetvia sa vzťahujú právne predpisy EÚ o spoločnom úsilí, v ktorých sa stanovujú národné ciele v oblasti znižovania emisií na podporu cieľa EÚ¹².

Rámček 1 – Systém EÚ na obchodovanie s emisiami

EU ETS je program „stropov a obchodovania“ (tzv. *cap-and-trade*), v rámci ktorého musia dotknutí prevádzkovatelia odovzdať jednu emisnú kvótu na tonu emitovaného ekvivalentu oxidu uhličitého. Títo prevádzkovatelia môžu získať kvóty bezplatne, prostredníctvom aukcií alebo s nimi môžu obchodovať medzi sebou. Každý rok sa zníži celkový počet dostupných kvót, čím sa stanoví „strop“.

12 Ciele EÚ v oblasti energetiky a klímy na roky 2020 a 2030 zahŕňajú zníženie emisií skleníkových plynov, zvýšenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov a podporu energetickej efektívnosti (pozri [ilustráciu 4](#), [ilustráciu 5](#) a [ilustráciu 6](#)). V roku 2021 sa v európskom právnom predpise v oblasti klímy stanovil záväzný cieľ dosiahnuť klimaticky neutrálnu EÚ do roku 2050 (pozri bod [09](#)), a Komisia navrhla nové ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti¹³.

¹⁰ Komisia, Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, [COM\(2021\) 82](#).

¹¹ Príloha I k [smernici 2003/87/ES](#) o EU ETS.

¹² [Rozhodnutie 406/2009/ES](#) o záväzkoch znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2020, a [nariadenie \(EÚ\) 2018/842](#) o cieľoch v oblasti skleníkových plynov pre členské štáty na roky 2021 až 2030.

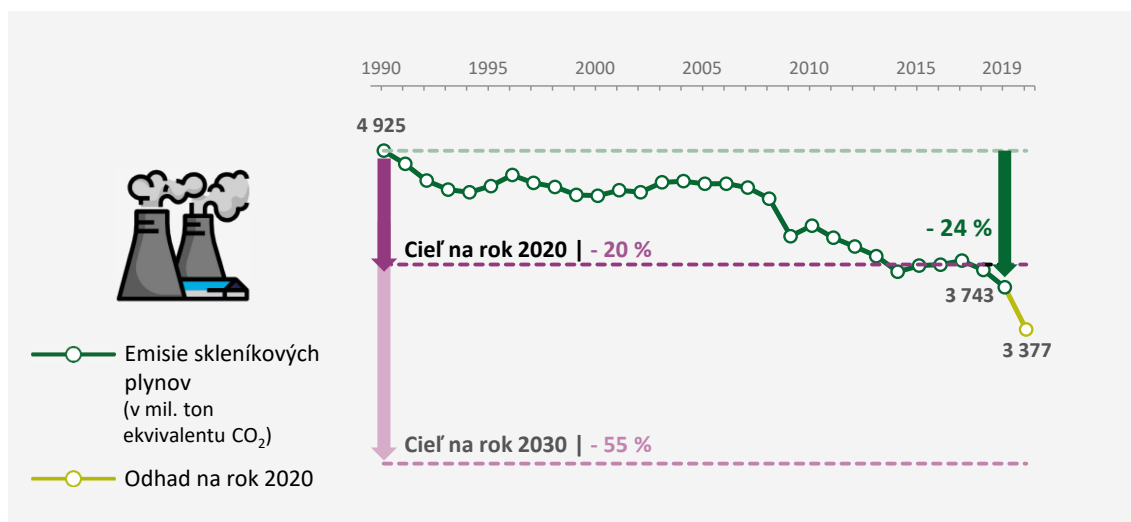
¹³ Komisia, Návrh na zmenu rôznych smerníc o energii z obnoviteľných zdrojov, [COM\(2021\) 557](#), Komisia, Návrh smernice o energetickej efektívnosti (prepracované znenie), [COM\(2021\) 558](#).

13 Európska environmentálna agentúra (EEA) uvádza, že:

- o EÚ splnila cieľ zníženia emisií skleníkových plynov o 20 % do roku 2020, pričom do roku 2019 už znížila emisie skleníkových plynov o 24 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 (pozri [ilustráciu 4](#)).
- o Podiel spotreby energie z obnoviteľných zdrojov bol v roku 2019 19,7 % a v roku 2020 sa odhadol na 21,3 % (pozri [ilustráciu 5](#)).
- o Klesajúci trend spotreby energie pozorovaný od roku 2006 sa v roku 2015 zvrátil, ale EEA odhaduje, že EÚ splnila svoj cieľ na rok 2020 tým, že znížila primárnu spotrebu energie o 24 % (pozri [ilustráciu 6](#)).

Pandémia COVID-19 mala vplyv na emisie skleníkových plynov a spotrebu energie v roku 2020¹⁴.

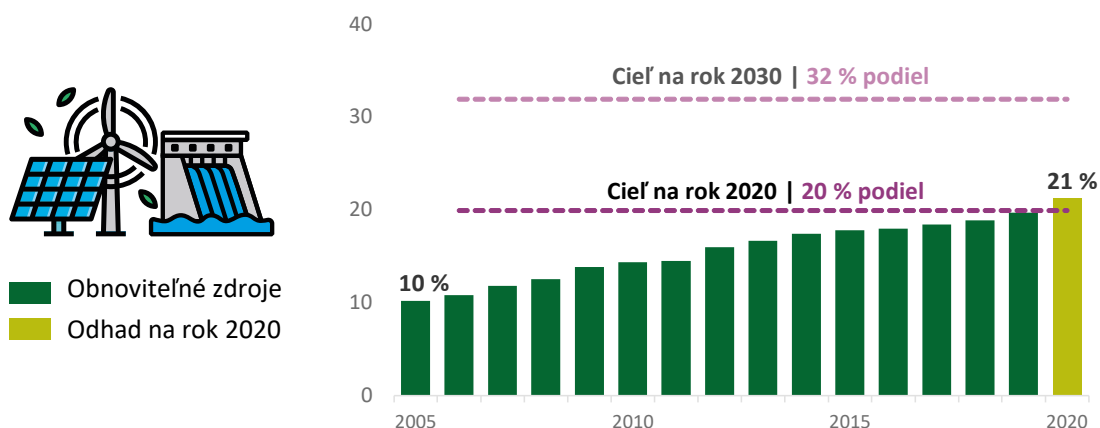
Ilustrácia 4 – Ciele EÚ v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov (základný scenár 1990)

Zdroj: EDA na základe dokumentov: [EEA greenhouse gases - data viewer](#) za roky 1990 – 2019, [EEA Report No 13/2021 Trends and projections in Europe 2021](#), prognóza na rok 2020.

¹⁴ Správa EEA č. 13/2021 *Trends and projections in Europe 2021* prognóza na rok 2020.

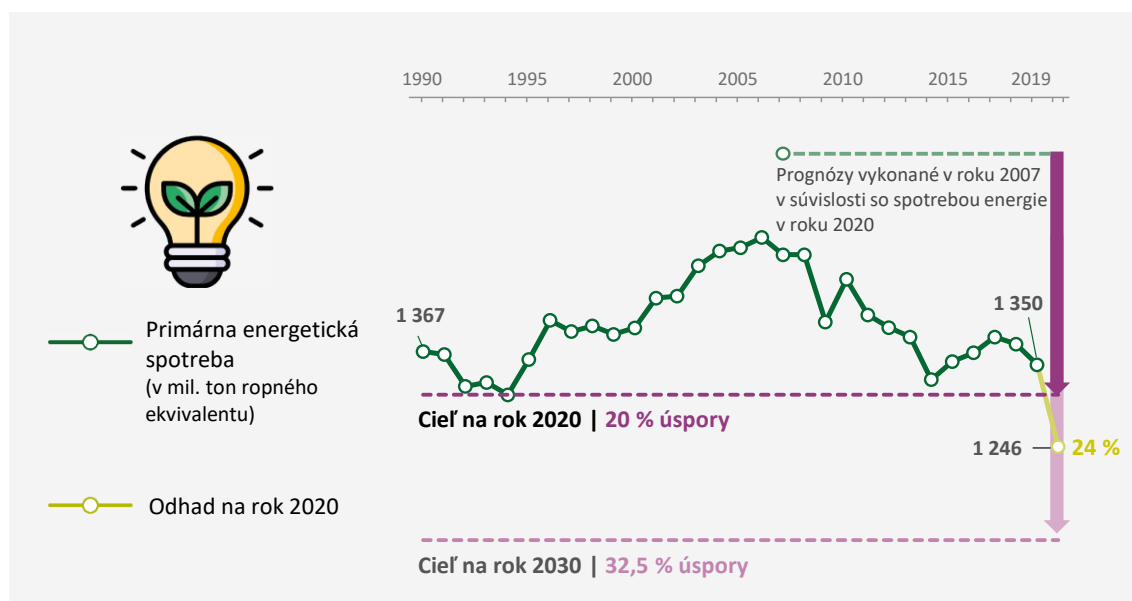
Ilustrácia 5 – Podiel spotreby energie z obnoviteľných zdrojov v EÚ

Poznámka: V roku 2021 Komisia navrhla nový cieľ na rok 2030.

Zdroj: EDA na základe údajov EEA.

Ilustrácia 6 – Cieľ EÚ v oblasti energetickej efektívnosti (v porovnaní s predpokladanou spotrebou energie v roku 2020)

Poznámka: V roku 2021 Komisia navrhla nový cieľ na rok 2030.

Zdroj: EDA na základe údajov EEA.

14 Komisia uviedla, že väčšina úspor energie dosiahnutých na vnútroštátnej úrovni bola spôsobená skôr povinnosťami v oblasti energetickej efektívnosti alebo zdaňovaním energie než verejnými investíciami¹⁵. V predchádzajúcich správach EDA dospel k záveru, že na základe súčasného monitorovacieho systému nie je možné posúdiť príspevok rozpočtu EÚ k jej cieľu v oblasti energetickej efektívnosti budov a podnikov. Odhadli sme, že projekty, ktoré sme vybrali do vzorky, by len mierne prispeli k dosiahnutiu cieľov energetickej efektívnosti¹⁶.

¹⁵ Komisia, Posúdenie pokroku členských štátov pri plnení národných cieľov v oblasti energetickej efektívnosti na rok 2020, [COM\(2020\) 326](#).

¹⁶ Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 11/2020](#): Energetická efektívnosť budov: naďalej je potrebné klásť väčší dôraz na nákladovú účinnosť [osobitná správa 02/2022](#): Energetická efektívnosť v podnikoch – niektoré úspory energie, ale nedostatky v plánovaní a výbere projektov.

Rozsah auditu a audítorský prístup

15 Naša hlavná audítorská otázka sa zamerala na to, či Komisia vykázala relevantné a spoľahlivé informácie o výdavkoch v oblasti klímy za obdobie 2014 – 2020. Analyzovali sme aj pokrok pri dosahovaní cieľa vynaložiť aspoň 20 % rozpočtu EÚ na opatrenia v oblasti klímy. Preskúmali sme, ako Komisia uplatnila svoju metodiku na účtovanie výdavkov v oblasti klímy a do akej miery bolo podávanie správ týkajúcich sa klímy spoľahlivé. Napokon sme sa zamerali na rámec EÚ na sledovanie výdavkov v oblasti klímy po roku 2020.

16 Rozhodli sme sa, že nastal čas, aby sme začali pracovať na týchto otázkach, vzhľadom na to, že táto téma je jednou z priorít medzinárodného a európskeho politického programu. Okrem toho otázka výdavkov na opatrenia v oblasti klímy a podávania správ má prierezový charakter a týka sa významnej časti rozpočtu EÚ (pozri [ilustráciu 1](#)). Naša správa pomôže Komisii zlepšiť relevantnosť a spoľahlivosť podávania správ týkajúcich sa klímy v programovom období 2021 – 2027. Domnievame sa, že naše zistenia a odporúčania budú užitočné v súvislosti s cieľom EÚ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050.

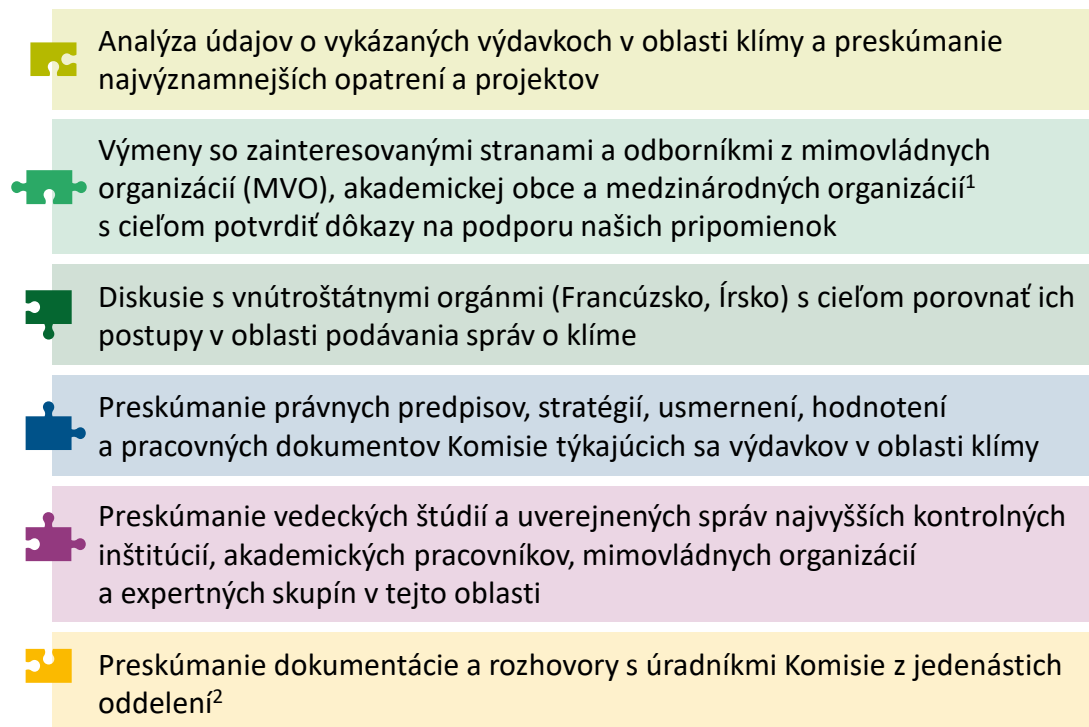
17 Audit nadväzuje na našu predchádzajúcu prácu v tejto oblasti, v rámci ktorej sa zistili nedostatky v metodike použitej na sledovanie opatrení v oblasti klímy, čo viedlo k nadhodnoteniu výdavkov v oblasti klímy¹⁷. Podrobnejšie sme sa venovali oblastiam, ktoré sme predtým preskúmali, a do rozsahu pôsobnosti sme pridali ďalšie oblasti. V [prílohe](#) je uvedený zoznam našich predchádzajúcich odporúčaní, ktoré sú stále relevantné pre podávanie správ týkajúcich sa klímy a dopĺňajú našu prácu.

18 S použitím troch klimatických koeficientov EÚ, z ktorých vychádza metodika Komisie (pozri [tabuľku 2](#)), sme prehodnotili príspevok rozpočtu EÚ na opatrenia v oblasti klímy. Na tento účel sme sa spoliehali na dostupné vedecké dôkazy, predchádzajúcu prácu a príslušné audítorské testovanie. Vzhľadom na povahu tohto postupu a obmedzenia dostupných údajov sú naše vyčíslené údaje orientačné. Naš rozsah pôsobnosti zahŕňal všetky programy EÚ, ktorých príspevok k podávaniu správ

¹⁷ Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 17/2013](#): Financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy Európskou úniou v rámci vonkajšej pomoci, [osobitná správa 31/2016](#): Vynaložiť najmenej každé piate euro z rozpočtu EÚ na opatrenia v oblasti klímy: na tomto ambicióznom ciele sa pracuje, no hrozí vážne riziko, že nebude splnený, 2016; [preskúmanie 01/2020](#): Sledovanie výdavkov v oblasti klímy v rozpočte EÚ.

týkajúcich sa klímy predstavoval viac ako 2 % (pozri *ilustráciu 2*). Na *ilustrácii 7* je zhrnutý náš audítorský prístup a hlavné zdroje dôkazov.

Ilustrácia 7 – Náš audítorský prístup a hlavné zdroje dôkazov

¹ OECD, Sieť na ochranu klímy v Európe (*Climate Action Network*), Inštitút pre európsku environmentálnu politiku, Centrum pre európske politické štúdie, Európska investičná banka.

² Generálne riaditeľstvo pre rozpočet, pre hospodárske a finančné záležitosti, pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie, pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, pre mobilitu a dopravu, pre energetiku, pre oblasť klímy, pre výskum a inováciu, pre regionálnu a mestskú politiku, pre medzinárodné partnerstvo, pre podporu štrukturálnych reforiem a pre pracovnú skupinu pre obnovu a odolnosť.

Zdroj: EDA.

Pripomienky

Vykázané výdavky neboli vždy relevantné pre opatrenia v oblasti klímy

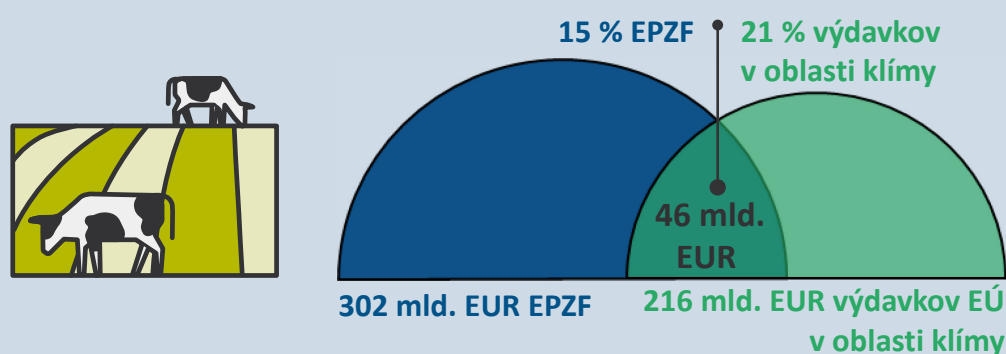
19 Výdavky EÚ vykázané ako výdavky v oblasti klímy majú prispieť k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na ňu, k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy alebo k riešeniu vplyvov a rizík zmeny klímy. Výdavky prispievajúce k opatreniam v oblasti klímy by sa mali vypočítať pomocou realistických klimatických koeficientov. Tento oddiel sa zameriava na hlavné oblasti programov verejných výdavkov EÚ, ktoré sa uvádzajú ako relevantné z hľadiska klímy: poľnohospodárstvo, infraštruktúra a súdržnosť

Polovica vykázaných výdavkov EÚ v oblasti klímy pochádza z poľnohospodárstva, ale emisie z poľnohospodárskych podnikov neklesajú

20 Dvomi hlavnými zložkami spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ sú Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF) a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV). Ich hlavné charakteristiky a príspevky k podávaniu správ týkajúcich sa klímy za obdobie 2014 – 2020 sú zhrnuté v [rámčeku 2](#) a [rámčeku 3](#).

Rámček 2 – Príspevok k podávaniu správ týkajúcich sa klímy za roky 2014 – 2020: priame platby EPZF

Z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) sa financujú priame platby EÚ a trhové opatrenia v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). Priame platby, ktoré tvoria prevažnú časť finančných prostriedkov EPZF, sú platby poľnohospodárskej podpory vyplácané priamo poľnohospodárom (napr. v závislosti od plochy).

Zdroj: EDA na základe správ Komisie.

21 Polovica výdavkov EÚ vykázaných ako výdavky v oblasti klímy súvisí s poľnohospodárstvom (pozri [ilustráciu 2](#)). EDA v správe z roku 2021 uvádza, že emisie skleníkových plynov z poľnohospodárstva v EÚ sa od roku 2010 neznížili¹⁸. Podľa niektorých modelových štúdií o **zmierňovaní** zmeny klímy by sa bez priamych platieb emisie skleníkových plynov z poľnohospodárstva v EÚ znížili o 2,5 – 4,2 % v dôsledku zníženia poľnohospodárskej činnosti a najmä chovu hospodárskych zvierat¹⁹. Zníženie emisií skleníkových plynov v EÚ v dôsledku znižovania priamych platieb/poľnohospodárskej činnosti v EÚ by sa do určitej miery vykompenzovalo zvýšením emisií mimo EÚ (únik uhlíka)²⁰.

¹⁸ Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 16/2021](#): Spoločná poľnohospodárska politika a klíma: Polovica výdavkov EÚ v oblasti klímy vyčlenených na poľnohospodárstvo, ale emisie z poľnohospodárskych podnikov neklesajú.

¹⁹ Brady, M. a kol.: *Impacts of Direct Payments*, 2017, s. 70, 88 – 89, M'barek, R. a kol.; *Scenar 2030 - Pathways for the European agriculture and food sector beyond*, 2020, s. 144.

²⁰ Tamže.

22 Poľnohospodárske postupy, ako je pestovanie krycích plodín alebo zachovanie úrovne organickej hmoty v pôde, sú prospešné pre zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu²¹. Pokiaľ ide o **adaptáciu**, príjem z priamych platieb zvyšuje schopnosť poľnohospodárskych podnikov vyrovnávať sa s nepriaznivými otasmi spôsobenými zmenou klímy²². Závislosť od priamych platieb však môže viesť k zachovaniu neudržateľných poľnohospodárskych podnikov, čím sa obmedzia štrukturálne zmeny, ktoré by mohli byť potrebné na adaptáciu²³.

23 Komisia vypočítava príspevok priamych platieb v oblasti klímy z ich ekologizačných aj neekologizačných zložiek²⁴. **Ekologizácia** znamená prijatie poľnohospodárskych postupov prospešných pre klímu a životné prostredie. Malí poľnohospodári môžu profitovať z ekologizácie bez toho, aby museli spĺňať akúkoľvek požiadavku na ekologizáciu²⁵. Požiadavky na ekologizáciu sa nevzťahujú ani na podniky, ktoré sa považujú za „ekologické zo svojej podstaty“ (napr. ekologickí poľnohospodári). **Neekologizačné** príspevky sú väčšinou odôvodnené krížovým plnením, v ktorom sa stanovujú pravidlá týkajúce sa životného prostredia, bezpečnosti potravín, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat a obhospodarovania pôdy.

24 Keďže **ekologizácia** sa týka cieľov v oblasti klímy²⁶, je podľa metodiky Komisie relevantná pre opatrenia v oblasti klímy s celkovým príspevkom vo výške 28 mld. EUR. Z tohto dôvodu možno ekologizačný príspevok posúdiť tak, že je v súlade s metodikou. V hodnotiacej štúdii, ktorú uverejnila Komisia, sa však zistilo, že vplyv ekologizácie

²¹ Chahal a kol., *Cumulative impact of cover crops on soil carbon sequestration and profitability in a temperate humid climate*, 2020.

²² Európsky dvor audítorov, **osobitná správa 23/2019**: Stabilizácia príjmov poľnohospodárov: ucelený súbor nástrojov, treba však ešte vyriešiť ich slabé využívanie a nadmernú kompenzáciu

²³ Komisia, *Evaluation study of the impact of the CAP on climate change and greenhouse gas emissions*, Alliance Environnement, 2019, s. 113.

²⁴ Európsky dvor audítorov, **preskúmanie 01/2020**: Sledovanie výdavkov v oblasti klímy v rozpočte EÚ, ilustrácia 7.

²⁵ **Nariadenie (EÚ) č. 1307/2013**, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov.

²⁶ Odôvodnenia 42 a 44 **nariadenia (EÚ) č. 1307/2013**, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov.

na zmiernenie je „veľmi neistý, ale pravdepodobne nízky“²⁷. Podobne z iných štúdií vyplýva len minimálny vplyv ekologizácie, pričom zmeny v poľnohospodárskych postupoch sa týkajú 2 % až 5 % poľnohospodárskej pôdy²⁸. Dôvodom je skutočnosť, že požiadavky na ekologizáciu vo veľkej miere zodpovedajú už existujúcim poľnohospodárskym postupom. V predchádzajúcej správe sme zistili, že ekologizácia ponúka obmedzenú ochranu uhlíka uloženého na trávnych porastoch a má len okrajový vplyv na emisie skleníkových plynov²⁹.

25 Podľa Komisie 20 % rozpočtu vyčleneného na **neekologizačné** platby prispieva mierne na opatrenia v oblasti klímy (koeficient 40 %) a predstavuje 17,5 mld. EUR. Výsledkom je čistý 8 % príspevok neekologickej zložky. Komisia uplatňuje 20 % váhový koeficient z dôvodu, že zodpovedá sankcii za porušenie pravidiel krížového plnenia. Zistili sme, že príspevok neekologizácie k opatreniam v oblasti klímy je zanedbateľný (*tabuľka 2*).

²⁷ Komisia, *Evaluation study of the payment for agricultural practices beneficial for the climate and the environment*, Alliance Environnement a Inštitút Thünen, 2017.

²⁸ Európsky dvor audítorov, *osobitná správa 21/2017*: Ekologizácia: komplexnejší režim podpory príjmov, ktorý ešte nie je environmentálne účinný, bod 28 a ilustrácia 5, Gocht, A. a kol.: *Economic and Environmental Impacts of CAP Greening: CAPRI Simulation Results*, 2017; Louhichi, K. a kol.: *Economic impacts of CAP greening: application of an EU-wide individual farm model for CAP analysis (IFM-CAP)*, 2017.

²⁹ Európsky dvor audítorov, *osobitná správa 21/2017*: Ekologizácia: komplexnejší režim podpory príjmov, ktorý ešte nie je environmentálne účinný, body 43 – 46.

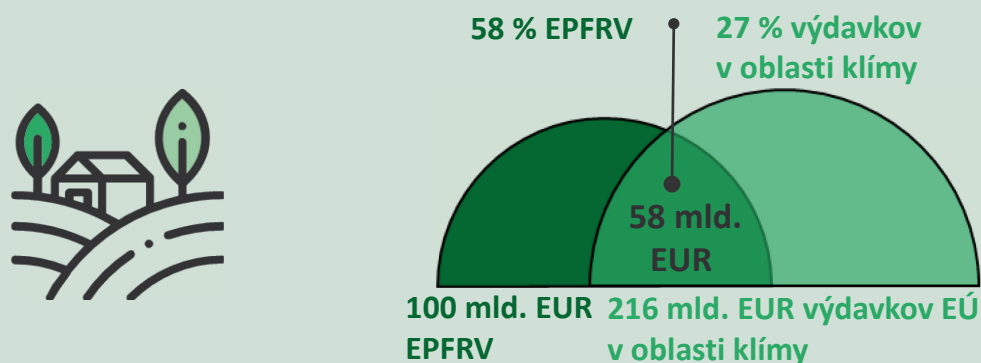
Tabuľka 2 – Hodnotenie EDA týkajúce sa neekologizačného príspevku k opatreniam v oblasti klímy

Neekologizačná zložka a použitý klimatický koeficient	Posúdenie EDA s použitím metodiky Komisie a vplyv na podávanie správ
Príspevok neekologizačnej zložky: 17,5 mld. EUR	
Krížové plnenie: (minimálne pokrytie pôdy) (erózia pôdy) (organická hmota v pôde) 40 % x 20 % = 8 %	➡ úroveň sankcií v praxi je výrazne nižšia ako 20 % – poľnohospodári často dostávajú len včasné varovanie a vôbec žiadnu sankciu^{a,b,c}; ➡ sankcie sa nevzťahujú na malých poľnohospodárov, miera dodržiavania predpisov sa líši a dochádza k porušeniam^{b,c,d}; ➡ v hodnotiacej štúdii sa poukazuje na riziko mŕtvej váhy, keďže členské štáty môžu zosúladiť pravidlá krížového plnenia s existujúcimi postupmi^e; 🔴 celkový príspevok vo výške 8 % je skôr zanedbateľný než mierny. 0 % Pravdepodobné nadhodnotenie 17,5 mld. EUR

Zdroj: **a:** Európsky dvor audítorov, [preskúmanie 01/2020](#): Sledovanie výdavkov v oblasti klímy v rozpočte EÚ, bod 27; **b:** Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 26/2016](#): Zvýšenie účinnosti krížového plnenia a dosiahnutie zjednodušenia ostáva výzvou, s. 9; **c:** Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 31/2016](#): Vynaložiť najmenej každé piate euro z rozpočtu EÚ na opatrenia v oblasti klímy: na tomto ambicióznom celi sa pracuje, no hrozí vážne riziko, že nebude splnený, **d:** Komisia, [GR AGRI – Výročná správa o činnosti za rok 2019, Prílohy](#), s. 192, **e:** Komisia [Evaluation study of the impact of the CAP on climate change and greenhouse gas emissions](#), Alliance Environnement, 2019, s. 96.

Rámček 3 – Príspevok k podávaniu správ týkajúcich sa klímy za roky 2014 – 2020: rozvoj vidieka

V rámci **Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)** sa spolufinancuje rozvoj vidieka EÚ v rámci SPP. Jeho cieľom je zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, zlepšiť životné prostredie a kvalitu života vo vidieckych oblastiach a podporiť diverzifikáciu vidieckeho hospodárstva.

Zdroj: EDA na základe správ Komisie.

26 Vplyv financovania rozvoja vidieka na **zmiernenie** zmeny klímy je nejasný. Podľa štúdie Komisie by sa bez výdavkov na rozvoj vidieka poľnohospodárska výroba znížila a emisie skleníkových plynov v EÚ z poľnohospodárstva by sa mohli do roku 2030 znížiť o 1,6 %³⁰. Zníženie emisií skleníkových plynov v EÚ by sa však do určitej miery vykompenzovalo nárastom v krajinách mimo EÚ (pozri bod 21). V ďalšom hodnotení Komisie sa odhaduje, že niektoré opatrenia na rozvoj vidieka (najmä Natura 2000) znižujú emisie skleníkových plynov z poľnohospodárstva o 1,1 %. V hodnotení sa však uznáva, že predložený odhad zveľičuje vplyv platieb v rámci sústavy Natura 2000 a zahŕňa určité dvojité započítanie³¹. V predchádzajúcej správe EDA sme zistili, že podpora rozvoja vidieka len zriedka slúži na podporu účinných postupov zmierňovania³². Platby na rozvoj vidieka môžu prispieť k **adaptácii** na zmenu klímy (pozri bod 22 a [tabuľku 3](#)).

³⁰ M'barek, R. a kol.; *Scenar 2030 - Pathways for the European agriculture and food sector beyond*, 2020, s. 115, 144.

³¹ *Commission Staff Working Document on Evaluation of the impact of the Common Agricultural Policy on climate change and greenhouse gas emissions*, s. 23 – 24.

³² Európsky dvor audítorov, *osobitná správa 16/2021*: Spoločná poľnohospodárska politika a klíma: Polovica výdavkov EÚ v oblasti klímy vyčlenených na poľnohospodárstvo, ale emisie z poľnohospodárskych podnikov neklesajú, bod VII.

27 Na výpočet podielu výdavkov na rozvoj vidieka prispievajúcich na opatrenia v oblasti klímy Komisia prideli klimatické koeficienty rôznym prioritám a oblastiam zamerania EPFRV. Napríklad priorita 4 EPFRV, „Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov súvisiacich s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom“ a priorita 5 „Hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje odolné proti zmene klímy“ majú 100 % klimatický koeficient. V prioritě 5 sa síce stanovuje cieľ v oblasti klímy, no nie je to tak v prípade priority 4, hoci Komisia sa domnieva, že predpokladaný vplyv zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu bude výrazný. V predchádzajúcej správe EDA, v ktorej sa analyzujú prípadové štúdie, príslušná literatúra a interné poznámky Komisie, sme našli len málo dôkazov na odôvodnenie priradenia 100 % klimatického koeficientu k prioritě 4³³. V *tabuľke 3* sa uvádza naše posúdenie hlavných opatrení priority 4.

³³ Európsky dvor audítorov, *osobitná správa 31/2016*: Vynaložiť najmenej každé piate euro z rozpočtu EÚ na opatrenia v oblasti klímy: na tomto ambicióznom ciele sa pracuje, no hrozí vážne riziko, že nebude splnený, príloha.

Tabuľka 3 – Hodnotenie EDA týkajúce sa príspevku priority 4 EPFRV k opatreniam v oblasti klímy

Opatrenie EPFRV a uplatnený klimatický koeficient	Posúdenie EDA s použitím metodiky Komisie a vplyv na podávanie správ	
Oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami 16,1 mld. EUR		
 	➔ nezaoberajú sa priamo zmenou klímy^a; ➔ zabraňujú opúšťaniu pôdy^a (zabraňujú prírodným požiarom), ale tiež zabraňujú ekologickej obnove (zalesňovanie)^b; ➔ Poskytujú stimuly na udržanie poľnohospodárskej výroby, a tým aj úrovne emisií skleníkových plynov^b.	 Pravdepodobné nadhodnotenie 16,1 mld. EUR
Agroenvironmentálno-klimatické opatrenia 15,7 mld. EUR		
 	➤ podporujú postupy šetrné ku klíme (napr. krycie plodiny, obsah uhlíka v pôde)^{a,b}; ➔ intenzívne sa zameriavajú na biodiverzitu^b; ➔ niektoré režimy nemajú žiadny alebo len veľmi obmedzený vplyv na klímu (napr. diverzifikácia plodín)^{b,c}.	 Pravdepodobné nadhodnotenie 9,4 mld. EUR
Ekologické poľnohospodárstvo 7,5 mld. EUR		
 	➤ prechod na ekologické poľnohospodárstvo vedie k zníženiu emisií a lepšej kvalite pôdy (ak sa používa menej hnojív)^d; ➔ môže prispieť k adaptácii na zmenu klímy prostredníctvom diverzifikácie výroby, ale niektoré nástroje (napr. biotechnológia, pesticídy) nemožno použiť^e; ➔ nižšie výnosy z ekologického poľnohospodárstva môžu viesť k vyššej výrobe a vyšším emisiám inde^d.	 Pravdepodobné nadhodnotenie 4,5 mld. EUR

Zdroj: EDA na základe: **a:** Hodnotenie vplyvu SPP na zmenu klímy a emisie skleníkových plynov Komisiou, SWD(2021) 115, s. 40, 53; **b:** Komisia, *Evaluation study of the impact of the CAP on climate change and greenhouse gas emissions*, 2019, s. 19, 127, 129, 245; **c:** Európsky dvor audítorov, *osobitná správa 31/2016*: Vynaložiť najmenej každé piate euro z rozpočtu EÚ na opatrenia v oblasti klímy: na tomto ambicióznom ciele sa pracuje, no hrozí vážne riziko, že nebude splnený, bod 52, **d:** Smith, L. G. a kol., *The greenhouse gas impacts of converting food production in England and Wales to organic methods*, s. 4, 2019; **e:** Purnhagen, K.P., a kol., *Europe's Farm to Fork Strategy and Its Commitment to Biotechnology and Organic Farming: Conflicting or Complementary Goals?*, s. 603, 605, 2021.

28 V správe z roku 2016 sme sa zamerali na prioritu 6B „Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach“ a zistili sme, že celkovo výrazne neprispela k plneniu cieľov v oblasti klímy³⁴. Naša analýza projektu (pozri **tabuľku 4**) potvrdzuje, že 40 % klimatický koeficient nebol odôvodnený.

Tabuľka 4 – Hodnotenie EDA týkajúce sa príspevku priority 6B EPFRV k opatreniam v oblasti klímy

 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	 Miestny rozvoj vedený komunitou
4,8 mld. EUR	6,8 mld. EUR
Projekty môžu byť investíciami do energie z obnoviteľných zdrojov alebo úspor energie, ale z nášho testovania vyplynulo, že väčšina projektov buď nesúvisela s klímou, alebo bola potenciálne škodlivá (napr. budovanie infraštruktúry).	Naším testovaním sa potvrdilo, že tieto projekty sa väčšinou týkali sociálnych alebo hospodárskych aspektov a mali len zanedbateľný (ak vôbec nejaký) prínos k opatreniam v oblasti klímy.
Zo 17 projektov financovaných v rámci tohto opatrenia zaradených do vzorky pre naše vyhlásenie o vierohodnosti za obdobie 2014 – 2020: -> desať sa týkalo miestnych ciest (negatívny vplyv na klímu); -> dve boli spojené s opatreniami v oblasti klímy.	Zo 78 projektov EPFRV zaradených do vzorky na účely našej osobitnej správy o tomto opatrení³⁵: -> jeden bol spojený s opatreniami v oblasti klímy. Z 18 projektov financovaných v rámci tohto opatrenia zaradených do vzorky na účely nášho vyhlásenia o vierohodnosti za obdobie 2014 – 2020: -> jeden bol spojený s opatreniami v oblasti klímy.
Pravdepodobné nadhodnotenie 11,6 mld. EUR	

Poznámka: tieto vzorky sa použili v rámci iných auditov a podporujú naše závery o prepojeniach s opatreniami v oblasti klímy.

Zdroj: EDA.

³⁴ Tamže.

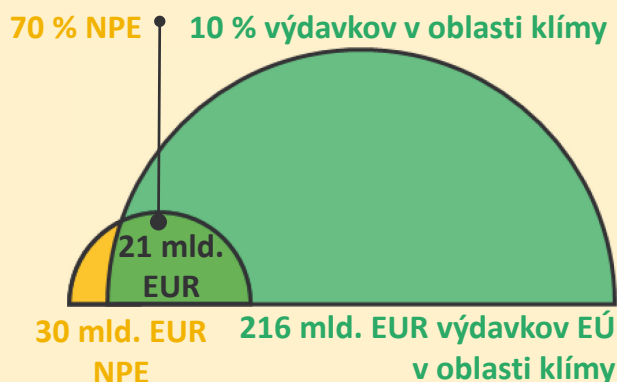
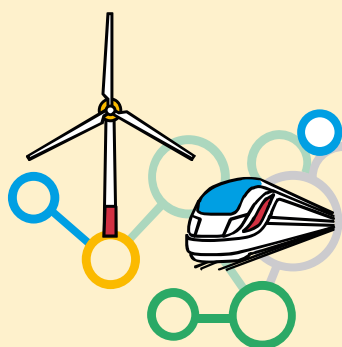
³⁵ Európsky dvor audítorov, osobitná správa 10/2022 o iniciatíve Leader a miestnom rozvoji vedenom komunitou.

Posúdenie príspevku infraštruktúry a financovania v oblasti súdržnosti k opatreniam v oblasti klímy vedie k určitým nekonzistentným predpokladom

29 Väčšina výdavkov EÚ na infraštruktúru a súdržnosť sa vynakladá v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE), Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu (KF). Ich hlavné charakteristiky a príspevky k podávaniu správ týkajúcich sa klímy za obdobie 2014 – 2020 sú zhrnuté v [rámciku 4](#) a [rámciku 5](#).

Rámček 4 – Príspevok k podávaniu správ týkajúcich sa klímy za roky 2014 – 2020: Nástroj na prepájanie Európy (NPE)

NPE podporuje prioritné investície do sektorov energetiky, dopravy a telekomunikácií vrátane projektov týkajúcich sa cezhraničnej energetickej infraštruktúry, čistejších spôsobov dopravy, vysokorýchlostných širokopásmových pripojení a digitálnych sietí.

Zdroj: EDA na základe správ Komisie.

30 Všeobecné ciele NPE sa týkajú cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy (pozri body [12](#) – [14](#)), a teda zahŕňajú **zmierňovanie zmeny klímy**³⁶. Komisia však uznáva, že z NPE sa väčšinou financujú projekty, ktoré „zabezpečujú dobré fungovanie vnútorného trhu EÚ“³⁷. Na schválenie projektu nie je potrebné vymedziť ciele a kritériá v oblasti klímy: podľa Komisie sa udržateľná a efektívna doprava uvádzala ako hlavný

³⁶ Článok 3 písm. a) [nariadenia \(EÚ\) č. 1316/2013](#), ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy.

³⁷ Komisia, Hodnotenie Nástroja na prepájanie Európy v polovici trvania, [SWD\(2018\) 44](#).

cieľ financovania len v 4 % projektov NPE v oblasti dopravy (v hodnote 0,9 mld. EUR)³⁸. Doprava však predstavuje približne štvrtinu emisií skleníkových plynov v EÚ a väčšina z nich pochádza z cestnej dopravy³⁹.

31 Pokiaľ ide o **adaptáciu**, projekty modernizácie železníc môžu zahŕňať ciele investície do prevencie povodní pozdĺž železničných tratí, posilnenie svahov alebo opatrenia na adaptáciu na klimatické katastrofy pomocou systémov monitorovania tunelov a mostov⁴⁰. Vzhľadom na dostupné údaje nie je možné tieto investície vyčíslieť.

32 Na výpočet podielu výdavkov v rámci NPE označených ako výdavky na opatrenia v oblasti klímy na roky 2014 – 2020 Komisia retroaktívne uplatnila klimatické koeficienty z nariadenia o NPE po roku 2020⁴¹, hoci s podobnými projektmi v rámci politiky súdržnosti sa zaobchádza rozdielne (pozri bod 40). Z našej analýzy vyplynulo, že koeficienty, ktoré Komisia použila pre najvýznamnejšie pododvetvia NPE boli veľkorysé (pozri [tabuľku 5](#)).

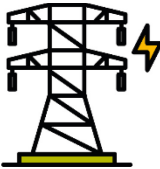
³⁸ Komisia, *Investing in European networks – The Connecting Europe Facility. Five years supporting European infrastructure*, s. 21.

³⁹ Komisia, *EU transport in figures — statistical pocketbook 2020*.

⁴⁰ Quinn a kol., *Rail Adapt: Adapting the railway for the future*. UIC (Medzinárodná železničná únia), november 2017.

⁴¹ Odôvodnenie 5 [nariadenia \(EÚ\) 2021/1153](#), ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy.

Tabuľka 5 – Hodnotenie EDA týkajúce sa príspevku najvýznamnejších pododvetví NPE k opatreniam v oblasti klímy

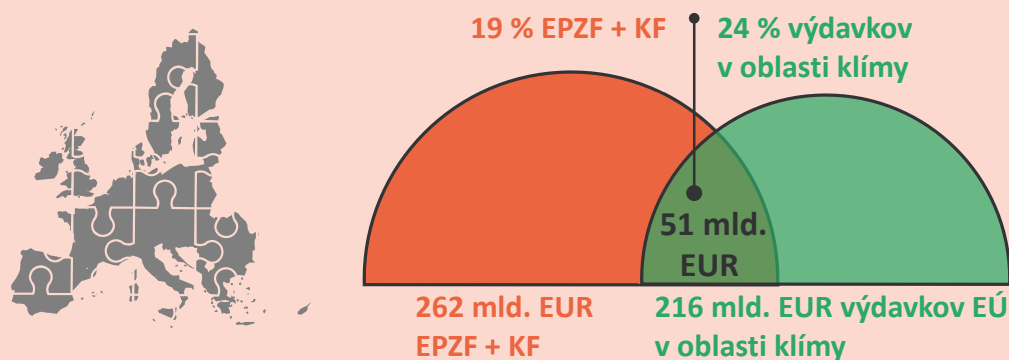
Pododvetvie NPE a uplatnený klimatický koeficient		Posúdenie EDA s použitím metodiky Komisie a vplyv na podávanie správ	
Doprava: železničná 15,3 mld. EUR			
 Väčšina projektov sa týka modernizácie železníc. 	🟢 železničná doprava je jednou z najúčinnějších foriem dopravy z hľadiska emisií skleníkových plynov^a; ➡ železnice dosiahli len mierne zníženie emisií CO₂, najmä keď zdrojom elektrickej energie boli stále fosílna palivá^a; 🔴 emisie skleníkových plynov z výstavby železničnej infraštruktúry sú vyššie ako pri iných druhoch dopravy: ich kompenzácia trvá päť rokov až niekoľko desaťročí ^{a,b}; 🔴 podobným železničným projektom bol v rámci politiky súdržnosti pridelený 40 % klimatický koeficient^c.	 Pravdepodobné nadhodnotenie 9,2 mld. EUR	
Energia: elektrina 2,8 mld. EUR			
 Projekty sa väčšinou týkajú energetických prepojení a súvisiacich štúdií. 	🟢 projekty môžu podporiť integráciu obnoviteľných zdrojov energie^d; ➡ elektrina nemusí nevyhnutne znamenať čistý zdroj energie, keďže len 37 % elektrickej energie spotrebovanej v EÚ27 v roku 2020 bolo vyrobených z obnoviteľných zdrojov^{d,e}; 🔴 podobným projektom bol pridelený 0 % klimatický koeficient v rámci politiky súdržnosti^c.	 Pravdepodobné nadhodnotenie 1,7 mld. EUR	

Zdroj: **a:** Pritchard J. A., *The potential of the railway to reduce greenhouse gas emissions*, 2011, s. 942, 945 – 946, 949; **b:** Olugbenga O., *Embodied emissions in rail infrastructure: a critical literature review*, 2019, s. 14; **c:** nariadenie (EÚ) č. 215/2014, pokiaľ ide o metodiky podpory v oblasti zmeny klímy; **d:** Správa EEA 13/2020: *Trends and projections in Europe 2020*, 2020, s. 29; **e:** Eurostat, *Statistics on renewable energy* (súhrnné výsledky SHARES 2020).

Rámček 5 – Príspevok k podávaniu správ týkajúcich sa klímy za roky 2014 – 2020: Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)/Kohézny fond (KF)

Cieľom politiky súdržnosti EÚ je znížiť hospodárske, sociálne a územné rozdiely v rámci EÚ. V rokoch 2014 – 2020:

- sa z **EFRR** financovali projekty zamerané na investičné priority, ako sú inovácie a výskum, digitálna agenda, podpora malých a stredných podnikov a nízkouhlíkové hospodárstvo,
- sa z **KF** financovali projekty infraštruktúry v oblasti dopravy a životného prostredia v členských štátoch EÚ s hrubým národným dôchodkom na obyvateľa nižším ako 90 % priemeru EÚ.

Zdroj: EDA na základe správ Komisie.

33 Právne predpisy EÚ poskytujú rámec pre účtovanie výdavkov v oblasti klímy v rámci fondov politiky súdržnosti⁴². Komisia a členské štáty riadia EFRR a KF spoločne. Členské štáty sú zodpovedné za výber projektov a podávanie správ Komisii. Komisia dostáva od členských štátov konsolidované informácie rozčlenené podľa príslušných oblastí intervencie vymedzených v právnych predpisoch, na ktoré sa pridelujú špecifické klimatické koeficienty.

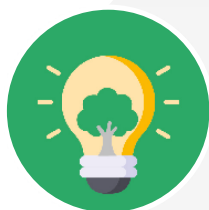
34 Komisia má komplexnú, verejne dostupnú platformu, ktorá spája monitorovanie opatrení v oblasti klímy prostredníctvom fondu politiky súdržnosti, členského štátu a programu⁴³. V jednej štúdii sa zistilo, že klimatické koeficienty EFRR a KF na roky 2014 – 2020 vo všeobecnosti odrážajú príspevok k **zmierneniu zmeny klímy**

⁴² Nariadenie (EÚ) č. 215/2014, pokiaľ ide o metodiky podpory v oblasti zmeny klímy.

⁴³ *Public dashboard for European Structural and Investment Funds.*

a adaptácii na ňu⁴⁴. Zaznamenali sme však niektoré problémy v súvislosti s projektmi týkajúcimi sa biomasy a plynárenskej infraštruktúry (pozri *ilustráciu 8*).

Ilustrácia 8 – Problémy týkajúce sa príspevku EFRR a KF na výdavky v oblasti klímy

Projekty využívajúce biomasu

Z literatúry vyplýva, že využívanie biomasy (napr. kmeňov stromov alebo drevného odpadu) môže viesť k emisiám skleníkových plynov, ktoré sú rovnocenné alebo vyššie ako emisie z fosílnych palív.

Podľa súčasných právnych predpisov sa využívanie biomasy na výrobu energie považuje za významný príspevok k opatreniam v oblasti klímy (koeficient 100 %). To však vždy neplatí: koeficient 40 % by bol preto primeranejší.

Pravdepodobné nadhodnotenie: 0,7 mld. EUR

Prístavy a vnútrozemské vodné cesty: plynárenská infraštruktúrna zložka

Plyn je fosílné palivo. Projekty v oblasti zemného plynu nie sú z dlhodobého hľadiska udržateľným riešením vedúcim k zanechaniu fosílnych palív. Zvyšujú aj riziko odkázanosti na uhlík, keďže infraštruktúra s dlhou životnosťou bráni znižovaniu emisií skleníkových plynov.

Niektoré námorné prístavy, vnútrozemské prístavy alebo vnútrozemské vodné cesty majú terminály na skvapalnený zemný plyn, na ktoré sa vzťahuje koeficient 40 %, aj keď zahŕňajú infraštruktúru, ktorá blokuje emisie skleníkových plynov.

Konečná suma vystavená riziku*: 0,7 mld. EUR

**Poznámka:* Suma vystavená riziku zodpovedá celkovej sume investovanej do námorných prístavov, vnútrozemských prístavov alebo vnútrozemských vodných ciest, keďže nie sú k dispozícii informácie o plynárenskej zložke týchto projektov.

Zdroj: EDA na základe dokumentov: Camia A. a kol., *The use of woody biomass for energy purposes in the EU*, 2021, s. 86, 143 – 147; Fisch-Romito, V. a kol., *Systematic map of the literature on carbon lock-in induced by long-lived capital*. *Environmental Research Letters*; Brauers, H. a kol., *Liquefied natural gas expansion plans in Germany: The risk of gas lock-in under energy transitions*. Energetický výskum a sociálna veda.

⁴⁴ Nesbit, M. a kol., *Documenting climate mainstreaming in the EU budget: making the system more transparent, stringent and comprehensive*. Európsky parlament, 2020, s. 18 – 20.

Celkové podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy je nespoľahlivé

35 Metodika použitá na podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy by mala zohľadňovať všetky relevantné finančné prostriedky na opatrenia v oblasti klímy. Mala by vychádzať zo spoľahlivých odhadov založených na preukázaných prínosoch k plneniu cieľov v oblasti klímy. Nemalo by to znamenať veľkú administratívnu záťaž. Komisia a členské štáty by ju mali uplatňovať jednotne v celom rozpočte EÚ. Komisia by mala mať zavedené kontroly na zabezpečenie spoľahlivosti podávania správ týkajúcich sa klímy.

Obmedzenia a nejednotné uplatňovanie metodiky

36 Výbor OECD pre rozvojovú pomoc (OECD DAC) navrhol ukazovatele z Ria (pozri bod **05**) na monitorovanie pomoci rozvojovým krajinám na základe prepojenia medzi cieľmi financovania a zmierňovaním zmeny klímy a adaptáciou na ňu. Ukazovatele majú kvalitatívny charakter, keďže zámerom Výboru OECD pre rozvojovú pomoc nie je poskytnúť presné číselné údaje, ale uviesť údaj o úrovni financovania opatrení v oblasti zmeny klímy.

37 Komisia upravila model OECD a uplatnila ho vo všetkých svojich verejných výdavkoch, pričom vyčíslila výdavky súvisiace s klímou z rozpočtu EÚ (pozri [ilustráciu 2](#)). Komisia poukazuje na to, že táto metóda má dve hlavné výhody: nízka administratívna záťaž a jednoduché uplatňovanie⁴⁵. Metodika založená na jasne stanovených cieľoch alebo očakávanom príspevku k opatreniam v oblasti klímy však zahŕňa veľmi približné odhady: ukazovatele z Ria „neumožňujú presne vyčíslieť“ sledované výdavky⁴⁶.

38 Rozpočet EÚ zahŕňa mnohé ciele, ktoré musia existovať súbežne s cieľmi v oblasti klímy, ako je podpora sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti. Je vo svojej podstate ťažké vyhnúť sa rozporom medzi cieľmi a posúdiť prínos programu ku každému z nich. Cieľom financovania v oblasti súdržnosti je napríklad znížiť rozdiely medzi členskými štátmi a regiónmi, ale financovanie infraštruktúry na podporu hospodárskeho rozvoja môže viesť k zvýšeniu emisií skleníkových plynov. V metodike

⁴⁵ Európsky dvor audítorov, [preskúmanie 01/2020](#): Sledovanie výdavkov v oblasti klímy v rozpočte EÚ, ilustrácia 5.

⁴⁶ Cremins, A. and Kevany, L., *An Introduction to the Implementation of Green Budgeting in Ireland*, Staff Paper 2018, s. 12.

sledovania výdavkov v oblasti klímy sa zohľadňuje len potenciálny pozitívny vplyv na klímu a nezahŕňa žiadne monitorovanie negatívneho vplyvu opatrení, ktoré slúžia iným cieľom EÚ, na klímu (pozri [ilustráciu 9](#)).

Ilustrácia 9 – Príklady financovaných opatrení, ktoré majú alebo môžu mať škodlivý vplyv na klímu

Príklady osvedčených postupov:

nové cyklistické trasy môžu podporiť ekologickú mobilitu, **investície do energie z obnoviteľných zdrojov**, ako je slnečná a veterná energia, môžu zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov v energetickom mixe, **zalesňovaním** sa môže zvýšiť ukladanie uhlíka potrebné na kompenzáciu emisií.

Príklady opatrení, ktoré môžu mať škodlivý vplyv na klímu:

investície do cestnej infraštruktúry môžu viesť k zvýšeniu dopravy a súvisiacich emisií, **mechanizácia poľnohospodárstva** môže vytvárať emisie spojené s výrobou a uvoľňovaním uhlíka z orby pôdy.

Zdroj: EDA.

39 Súčasná metóda sledovania je *a priori* úkon, ktorý neumožňuje hodnotiť konečný príspevok k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy. Metodika si nevyžaduje kvantifikáciu vplyvu výdavkov na emisie skleníkových plynov, ani nestanovuje žiadne konkrétne ukazovatele týkajúce sa adaptácie. Komisia uznáva, že monitorovanie dosahovania výsledkov je kľúčom k zabezpečeniu účinnosti úsilia o zohľadňovanie problematiky klímy⁴⁷, ale nezaviedla systém na monitorovanie výsledkov v oblasti klímy.

⁴⁷ Komisia, Rozpočet stratégie Európa 2020, KOM(2011) 500, časť II, s. 15.

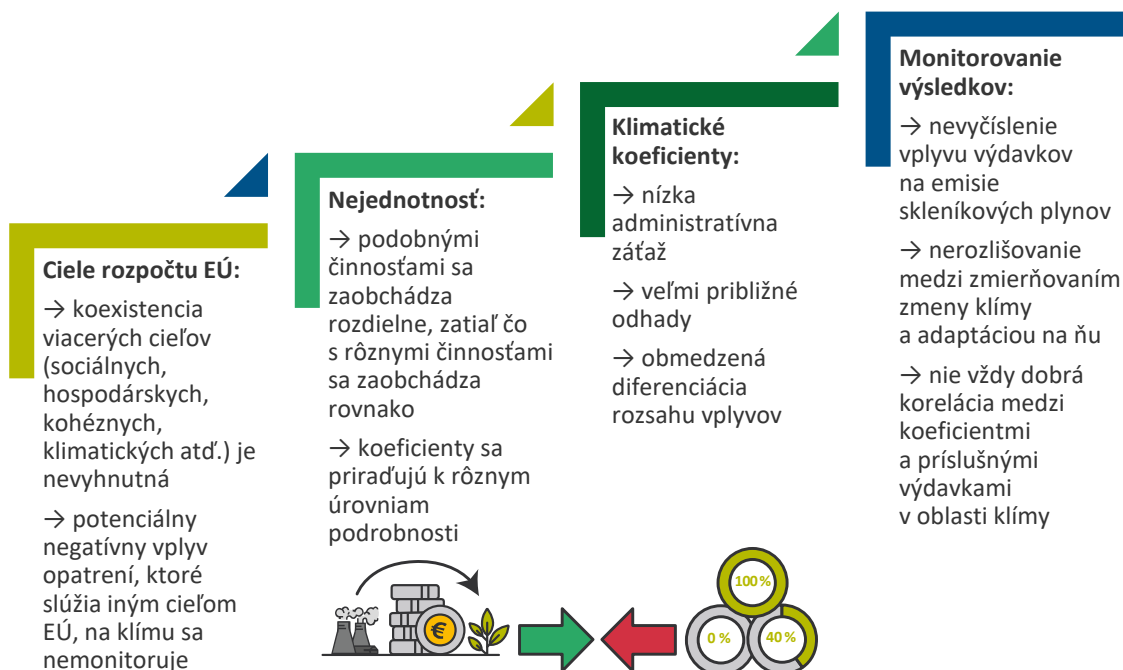
40 Komisia poukázala na potrebu spoločných postupov sledovania výdavkov v oblasti klímy⁴⁸. Pri našej práci sme zistili niekoľko ďalších nezrovnalostí pri uplatňovaní metodiky výpočtu výdavkov v oblasti klímy:

- o právny základ metodiky: uplatniteľné koeficienty (a dôvody ich použitia) boli stanovené v právnych predpisoch týkajúcich sa európskych štrukturálnych a investičných fondov (pozri bod **04**), ale nie v právnych predpisoch týkajúcich sa iných fondov (napr. EFRR, NPE a Horizont 2020). Preto bolo možné upraviť koeficienty so spätnou účinnosťou (pozri bod **46**).
- o výber koeficientov: podobným projektom boli pridelené rôzne koeficienty. Napríklad projekty železničnej dopravy v transeurópskej sieti získali v rámci NPE vyšší ukazovateľ (100 %) než v rámci EFRR a KF (40 %). Identifikovali sme desať projektov leteckej dopravy v rámci programu Horizont 2020, ktoré dostali rôzne koeficienty napriek tomu, že majú podobné opisy a ciele. V prípade toho istého opatrenia na rozvoj vidieka môže sa môžu prideliť rôzne koeficienty v závislosti od oblasti zamerania, s ktorou je spojené.
- o podrobnosť (úroveň podrobnosti v súbore údajov): koeficienty sa pridelujú na rôznych úrovniach podrobnosti, napr. na úrovni projektov (NPE), oblasti intervencie (EFRR), oblasti zamerania alebo priority (EPFRV) a rozpočtového riadku (EPZF).

41 Pri podávaní správ o výdavkoch v oblasti klímy Komisia nerozlišuje medzi zmiernením zmeny klímy a adaptáciou na ňu. Vzhľadom na používanie spoločného ukazovateľa pre adaptáciu a zmiernenie nie je možné vypočítať podiel rozpočtu EÚ vyčlenený na každý z nich. Informácie Komisie o pomoci v oblasti rozvoja a spolupráce sú výnimkou, pretože sa medzi nimi rozlišuje. V súlade s metodikou OECD Komisia prideluje osobitné klimatické koeficienty na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu a podáva správu OECD o oboch aspektoch. Na **ilustrácii 10** sú prezentované prvky metodiky Komisie.

⁴⁸ Tamže.

Ilustrácia 10 – Hlavné prvky metodiky Komisie

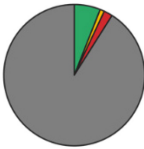
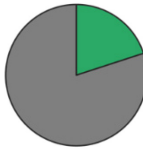

Zdroj: EDA.

42 Komisia poznamenáva, že niektoré členské štáty – Írsko, Francúzsko, Taliansko, Holandsko, Fínsko, Švédsko a do určitej miery Dánsko – zahrnuli do svojich správ o rozpočtovej politike environmentálne a klimatické aspekty⁴⁹. Francúzska vláda používa komplexnú metódu podávania správ o vplyve svojho štátneho rozpočtu na životné prostredie (t. j. zelené rozpočtovanie), ktorá sa vzťahuje na príjmy aj výdavky. Francúzsky model umožňuje sledovať príspevky zo štátneho rozpočtu na environmentálne ciele, či už pozitívne alebo negatívne. *Tabuľka 6* ponúka porovnávaciu analýzu francúzskych modelov a modelov EÚ.

⁴⁹ Komisia, *Green Budgeting Practices in the EU: A First Review*, diskusný dokument, 2021, s. 22.

Tabuľka 6 – Porovnávacia analýza vzorov na podávanie správ o klíme a životnom prostredí, ktoré používa Francúzsko a EÚ

Charakteristiky		Francúzsky model	Model EÚ
Zahrnuté aspekty		Adaptácia na zmenu klímy	Opatrenia v oblasti klímy
		Zmiernenie zmeny klímy	
		Biodiverzita	Biodiverzita
		Vodné hospodárstvo	<i>Nesledované</i>
		Znečistenie	Čisté ovzdušie
		Obehové hospodárstvo a odpad	<i>Nesledované</i>
Podávanie správ o...		...životnom prostredí a klíme	...klíme
Rozlišovanie medzi zmiernením zmeny klímy a adaptáciou na ňu		Áno 	Nie okrem financovania rozvojovej pomoci EÚ a pomoci na spoluprácu v súlade s povinnosťami OECD týkajúcimi sa podávania správ
Základ posúdenia		Široká škála vplyvov a rôzne časové horizonty	Očakávaný príspevok k cieľom v oblasti klímy
Zohľadnenie potenciálneho negatívneho vplyvu verejných výdavkov		Áno 	Nie
Ukazovatele		Päť (-1 = nepriaznivý vplyv; 0 = žiadny vplyv; 1 to 3 = priaznivý vplyv)	Tri (0 %, 40 % a 100 %) – pozri tabuľku 1
Vyčíslenie príslušných výdavkov v rámci rozpočtu		 Priaznivý 6,6 % Zmiešaný 0,9 % Žiadny vplyv 90,8 % Nepriaznivý 1,7 %	 Priaznivý 20,1 % Žiadny vplyv 79,9 %

Zdroj: EDA na základe správy francúzskej vlády *Report on the Environmental Impact of the Central Government Budget*, 2020; správy Komisie *2020 Annual Management and Performance Report for the EU budget*.

43 Komisia uznáva význam stanovenia cieľov v oblasti klímy vo všetkých príslušných oblastiach politiky⁵⁰, ale nie pri všetkých relevantných programoch bol stanovený cieľ. V **tabuľke 7** sa uvádzajú príklady príslušných oblastí politiky súvisiacich s klímou a ich zodpovedajúce výdavkové ciele stanovené v právnych predpisoch na roky 2014 – 2020. Tieto ciele by mohli pomôcť nasmerovať rozpočet EÚ na ekologickejšie výdavky, ale neboli stanovené jednotne v celom rozpočte.

Tabuľka 7 – Príklady oblastí politiky týkajúcich sa klímy a ich výdavkových cieľov stanovených v právnych predpisoch na roky 2014 – 2020:

	Program		Cieľ výdavkov	Právny základ
Žiadny cieľ týkajúci sa klímy	NPE		Žiadny cieľ v oblasti klímy	
Ciele v oblasti životného prostredia a klímy	EPZF		Vyčleniť 30 % na ekologizáciu	Článok 47 nariadenia (EÚ) 1307/2013.
	EPFRV		Vyčleniť aspoň 30 % na opatrenia v oblasti klímy a životného prostredia	Článok 59 ods. 6 nariadenia (EÚ) 1305/2013.
Ciele v oblasti klímy	EFRR		Vyčleniť od minimálne 12 % do minimálne 20 % zdrojov na podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo	Článok 4 nariadenia (EÚ) 1301/2013.
	Horizont 2020		Vyčleniť aspoň 35 % na opatrenia v oblasti klímy	Odôvodnenie 10 nariadenia (EÚ) 1291/2013
	DCI		Vyčleniť aspoň 20 % na opatrenia v oblasti klímy	Odôvodnenie 20 nariadenia (EÚ) 233/2014

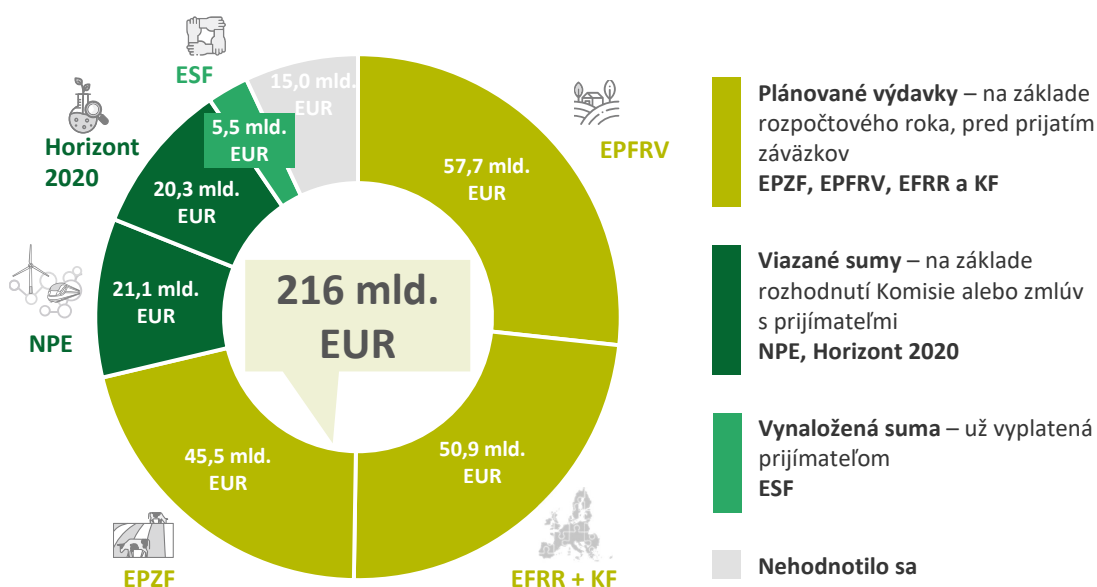
Zdroj: EDA na základe vyššie uvedených právnych predpisov.

⁵⁰ Komisia, Rozpočet stratégie Európa 2020, KOM(2011) 500, časť II, s. 15.

Vykázané výdavky na opatrenia v oblasti klímy neboli nevyhnutne vynaložené

44 Za obdobie 2014 – 2020 Komisia vykázala „výdavky na klímu“ vo výške 216 mld. EUR⁵¹. Vo svojich správach však vo všeobecnosti vychádza z plánovaných alebo viazaných súm (pozri *ilustráciu 11*). ESF je výnimkou, keďže v tomto prípade sa Komisia spolieha na skutočne vynaložené sumy, aj keď ide o kombinované výdavky EÚ a členských štátov (pozri *rámček 6*).

Ilustrácia 11 – Rozdielny základ používaný na podávanie správ Komisie o klíme

Zdroj: EDA na základe správ Komisie o klíme.

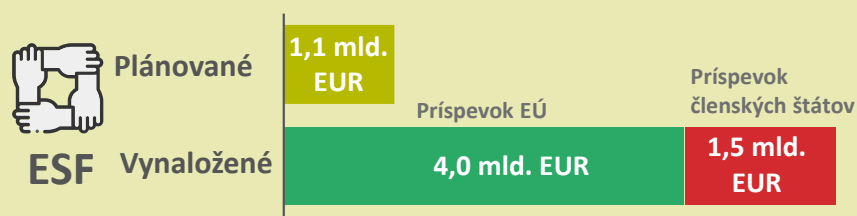
⁵¹ Komisia, *2020 Annual Management and Performance Report for the EU budget*, zväzok I, 2021, s. 8 – 9.

Rámček 6 – Podávanie správ o klíme v súvislosti s ESF v období 2014 – 2020

Na rozdiel od iných programov financovania Komisia vykazuje výdavky v oblasti klímy v rámci ESF na základe **vynaložených súm**.

Keďže vnútroštátne orgány označili väčší počet projektov za projekty relevantné z hľadiska klímy, než sa pôvodne očakávalo, **vykázané** výdavky na ESF súvisiace s klímou sa zvýšili z 1,1 mld. EUR na 5,5 mld. EUR, čo predstavuje 400 % nárast.

Zistili sme, že Komisia zahrнула výdavky EÚ aj členských štátov, čím nadhodnotila výdavky EÚ o 1,5 mld. EUR alebo 38 %.

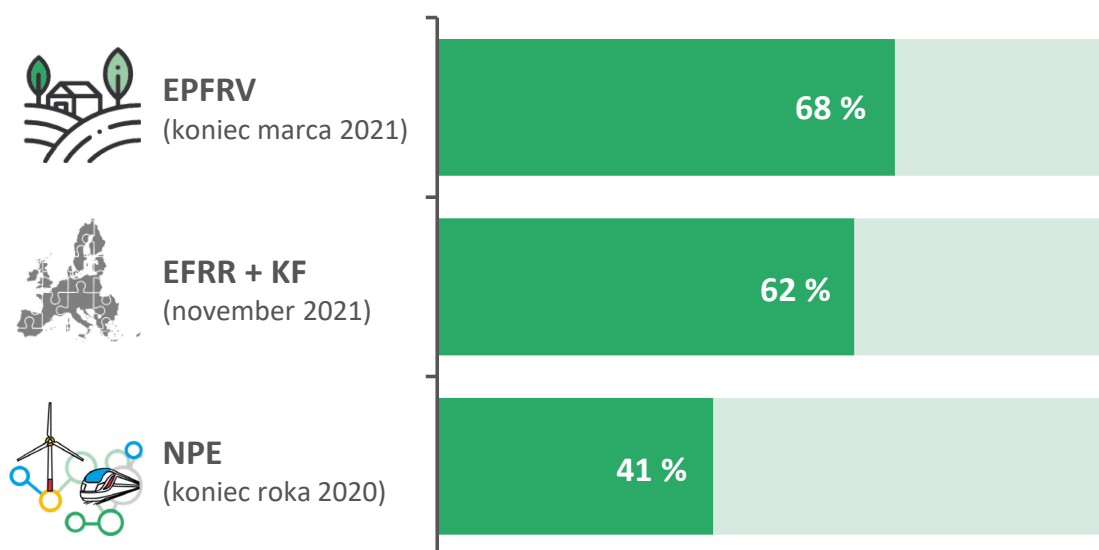
Zdroj: *Public dashboard for European Structural and Investment Funds* (prístup k 22. 11. 2021); Komisia *2020 Annual Management and Performance Report for the EU budget*, interné dokumenty Komisie.

45 Ak sú vykazované údaje založené na plánovaných alebo viazaných sumách, zvyšujú sa o nevyužité alebo nevyplatené finančné prostriedky (napr. oneskorenia projektov, oneskorené platby alebo nízka splatnosť projektov)⁵², pozri *ilustráciu 12*. V správe z roku 2018 sme zaznamenali vplyv tohto javu na obdobie 2007 – 2013⁵³.

⁵² Európsky dvor audítorov, *osobitná správa 19/2019*: INEA: prínosy boli zrealizované, no treba ešte vyriešiť nedostatky v súvislosti s NPE, bod IV.

⁵³ Európsky dvor audítorov, *osobitná správa 17/2018*: Činnosti Komisie a členských štátov v posledných rokoch programov v období 2007 – 2013 riešili problém nízkej miery čerpania, ale neboli dostatočne zamerané na výsledky.

Ilustrácia 12 – Výdavky ako percentuálny podiel rozpočtovanej sumy (vybrané projektové fondy na roky 2014 – 2020)

Poznámka: Údaje sa môžu zmeniť v dôsledku aktualizácií databázy.

Zdroj: EDA na základe: štvrťročného vykazovania výdavkov, marec 2021 (EPFRV); [Public dashboard for European Structural and Investment Funds](#) k 22. 11. 2021 (EFRR a KF); Komisia, [Annual Management and Performance Report for the EU Budget](#), zväzok III, 2021, s. 26 (NPE).

46 V niektorých prípadoch Komisia spätne prehodnotila výdavky a zodpovedajúcim spôsobom upravila výšku výdavkov na klímu. Napríklad v rámci NPE Komisia spätne prehodnotila projekty v oblasti dopravy a energetiky pomocou metodiky na roky 2021 – 2027. Následne sa tým zvýšil príspevok NPE v oblasti klímy na obdobie 2014 – 2020 o 91 % z 11 mld. EUR na 21 mld. EUR (pozri bod 32). Podobne v roku 2018 viedli ďalšie hodnotenia tém a projektov v rámci programu Horizont 2020 k zvýšeniu príspevku z programu Horizont 2020 na výdavky v oblasti klímy o 41 % v roku 2017. Zistili sme, že klimatické koeficienty použité v deviatich z 24 projektov programu Horizont 2020, ktoré sme preskúmali, neboli primerané, pretože majú menšiu súvislosť s opatreniami v oblasti klímy, než sa tvrdilo. V prípade týchto projektov sme zistili nadhodnotenie vo výške zhruba 0,3 mld. EUR (1 % sumy súvisiacej s klímou v rámci programu Horizont 2020).

V oblasti podávania správ týkajúcich sa klímy na roky 2021 – 2027 sa očakáva len niekoľko zlepšení

47 Finančná podpora EÚ na roky 2021 – 2027 má dve hlavné zložky: rozpočet VFR a NGEU (pozri [ilustráciu 3](#)). Sledovanie klímy a podávanie správ v oblasti klímy by malo vychádzať zo skúseností získaných v rokoch 2014 – 2020 a poskytovať spoľahlivé údaje o výdavkoch súvisiacich s klímou.

Podávanie správ týkajúcich sa klímy v rámci nového VFR

48 Na podporu vyššieho cieľa 30 % príspevku z rozpočtu EÚ na ciele v oblasti klímy v rokoch 2021 – 2027 sa v právnych predpisoch EÚ stanovili ciele týkajúce sa príspevku osobitných programov k opatreniam v oblasti klímy (napr. NPE – 60 %, EFRR – 30 %, KF – 37 %, Horizont Európa – 35 % a Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – 30 %)⁵⁴. Celkovo je cieľom klásť väčší dôraz na opatrenia v oblasti klímy v rôznych oblastiach politiky.

49 V mnohých oblastiach politiky (napr. NPE, ESF, DCI) zostáva sledovanie opatrení v oblasti klímy v rámci VFR na roky 2021 – 2027 v porovnaní s obdobím 2014 – 2020 v podstate nezmenené. V iných oblastiach (napr. EPZF, EPFRV, EFRR, KF) Komisia upravila alebo objasnila klimatické koeficienty pre niektoré programy financovania, aby lepšie odrážali ich skutočný príspevok k opatreniam v oblasti klímy (pozri [ilustráciu 13](#)). Komisia konštatuje, že v súčasnosti vypracúva svoje správy o klíme, pričom zohľadňuje očakávané účinky výdavkov a zabezpečuje, aby sa koeficienty dôsledne uplatňovali na podobné projekty⁵⁵.

⁵⁴ Odôvodnenie 5 [nariadenia \(EÚ\) 2021/1153](#) o zriadení Nástroja na prepájanie Európy; článok 6 ods. 1 [nariadenia \(EÚ\) 2021/1060](#), ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia okrem iného o EFRR a KF; článok 7 ods. 10 [nariadenia \(EÚ\) 2021/695](#) ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond; odôvodnenie 49 [nariadenia \(EÚ\) 2021/947](#), ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce.

⁵⁵ Komisia, Výkonnostný rámec pre rozpočet EÚ v rámci VFR na roky 2021 – 2027, [COM\(2021\) 366](#), s. 7.

Ilustrácia 13 – Príklady zlepšeného podávania správ týkajúcich sa klímy v rokoch 2021 – 2027

EPFRV

— Koeficient podpory pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami klesol zo 100 % na 40 %. Z našej analýzy vyplýva, že neexistujú dostatočné dôkazy o tom, že toto opatrenie prispieva k opatreniam v oblasti klímy (pozri [tabuľku 3](#)).

EFRR a KF

— Dodatočné oblasti intervencie zavedené s cieľom:

- zlepšiť presnosť podávania správ o klíme objasnením toho, ktoré projekty spĺňajú podmienky pre 100 % alebo 40 % koeficient (napr. energetická účinnosť, biomasa alebo vysoko účinná kogenerácia);
- výslovne vylúčiť zariadenia určené na prepravu fosílnych palív (napr. námorné prístavy a vnútrozemské prístavy, pozri [ilustráciu 8](#)).

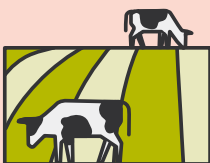
- začlenenie zásady „nespôsobať významnú škodu“ za predpokladu, že hospodárske činnosti výrazne neohrozujú dosiahnutie cieľov v oblasti životného prostredia a klímy.

Zdroj: Článok 100 ods. 3 [nariadenia \(EÚ\) 2021/2115](#), ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky; Príloha I k [nariadeniu \(EÚ\) 2021/1060](#), ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia okrem iného o EFRR a KF.

50 Navrhované zmeny so sebou prinášajú ďalšie riziká a výzvy pre spoľahlivé podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy (pozri [ilustráciu 14](#)).

Ilustrácia 14 – Príklady problematických zmien v podávaní správ o klíme za roky 2021 – 2027

EPZF a EPFRV

- 40 % koeficient pre **podporu príjmu**^a: už sme spochybnili príspevok priamych platieb na opatrenia v oblasti klímy (pozri body **21 – 25**) a zistili sme, že koeficient 40 % je nerealistický a nedostatočne odôvodnený^b, čo je obava, s ktorou sa stotožňujú aj ostatní odborníci^c.
- 100 % koeficient pre **ekologické režimy** a pre **intervencie v rámci EPFRV**, ktorými sa podporuje udržateľný rozvoj, ochrana biodiverzity a zlepšenie ekosystémových služieb^a: tieto ekologické režimy a intervencie, ktoré môžu byť relevantné pre opatrenia v oblasti klímy, sa môžu týkať aj kvality vody, biodiverzity alebo dobrých životných podmienok zvierat, ktoré majú len malú alebo žiadnu súvislosť s opatreniami v oblasti klímy^d. Pozri našu analýzu agroenvironmentálno-klimatických opatrení v bode **27** a **tabuľke 3**.

EFRR a KF

— Koeficient 100 % pre:

- **infraštruktúru pre alternatívne palivá**, ktorá môže brániť prechodu na mobilitu s nulovými emisiami, keďže táto infraštruktúra by sa mohla využívať aj na fosílna palivá, najmä zemný plyn^e;
- **železničné projekty** v rámci transeurópskej dopravnej siete, pri ktorých existuje riziko nadhodnotenia ich vplyvu na zmiernenie zmeny klímy (pozri **tabuľku 5**).

Zdroj: **a:** Článok 100 ods. 2 [nariadenia \(EÚ\) 2021/2115](#), ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky; **b:** Európsky dvor audítorov, [stanovisko 7/2018](#): k návrhom nariadení týkajúcich sa spoločnej poľnohospodárskej politiky v období po roku 2020, ktoré predložila Komisia, bod 38; Európsky dvor audítorov, [preskúmanie 01/2020](#): Sledovanie výdavkov v oblasti klímy v rozpočte EÚ, body 44 – 46; **c:** Matthews, A., *Climate mainstreaming the CAP in the EU budget: fact or fiction*, 2020; Bas-Defosse, F. a kol., *Keeping track of climate delivery in the CAP?*, správa IEEP pre NABU, 2020; **d:** Článok 31 ods. 4 [nariadenia \(EÚ\) 2021/2115](#); **e:** *Climate Action Europe, Climate mainstreaming and climate proofing: the horizontal integration of climate action in the EU budget – assessment and recommendations*, 2018.

Výzvy súvisiace s nástrojom NGEU

51 Hlavnou zložkou nástroja NGEU je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Jeho cieľ týkajúci sa výdavkov súvisiacich s klímou je 37 % (pozri [ilustráciu 3](#)). Jeho cieľom je najmä prispieť k cieľom EÚ v oblasti klímy na roky 2030 a 2050 a teraz zahŕňa zásadu „nespôsobovať významnú škodu“ (pozri [ilustráciu 13](#))⁵⁶. Vo výnimočných prípadoch môžu členské štáty naďalej podporovať investície do fosílnych palív⁵⁷.

52 Zásada „nespôsobovať významnú škodu“ je súčasťou systému EÚ na vymedzenie udržateľných finančných produktov (taxonómia EÚ)⁵⁸. V správe z roku 2021 poukázal EDA poukázal na riziko, že klimatická zložka Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nebude v súlade s normami taxonómie EÚ. Keďže tieto normy sa vzťahujú na zelené dlhopisy EÚ, mohlo by to mať vplyv na ochotu finančného trhu kúpiť tieto dlhopisy a financovať Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti⁵⁹.

53 Podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sú Komisia a členské štáty povinné koordinovať a podporovať synergie s inými fondmi EÚ⁶⁰. To môže vytvoriť príležitosti na účinné doplnkové opatrenia, ale môže to predstavovať aj riziká, ak koordinácia nie je efektívna.

54 Financovanie v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bude založené na národných plánoch podpory obnovy a odolnosti. Členské štáty vypracujú tieto plány, Komisia ich posúdi a Rada ich schváli na základe návrhu Komisie. Komisia vypočíta príspevok z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na výdavky súvisiace s klímou vopred na základe odhadovaných nákladov stanovených v plánoch⁶¹.

⁵⁶ Články 4 a 5 [nariadenia \(EÚ\) 2021/241](#), ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

⁵⁷ Oznámenie Komisie, Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, [C\(2021\) 1054](#), s. 7 – 8.

⁵⁸ [Nariadenie \(EÚ\) 2020/852](#) o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií.

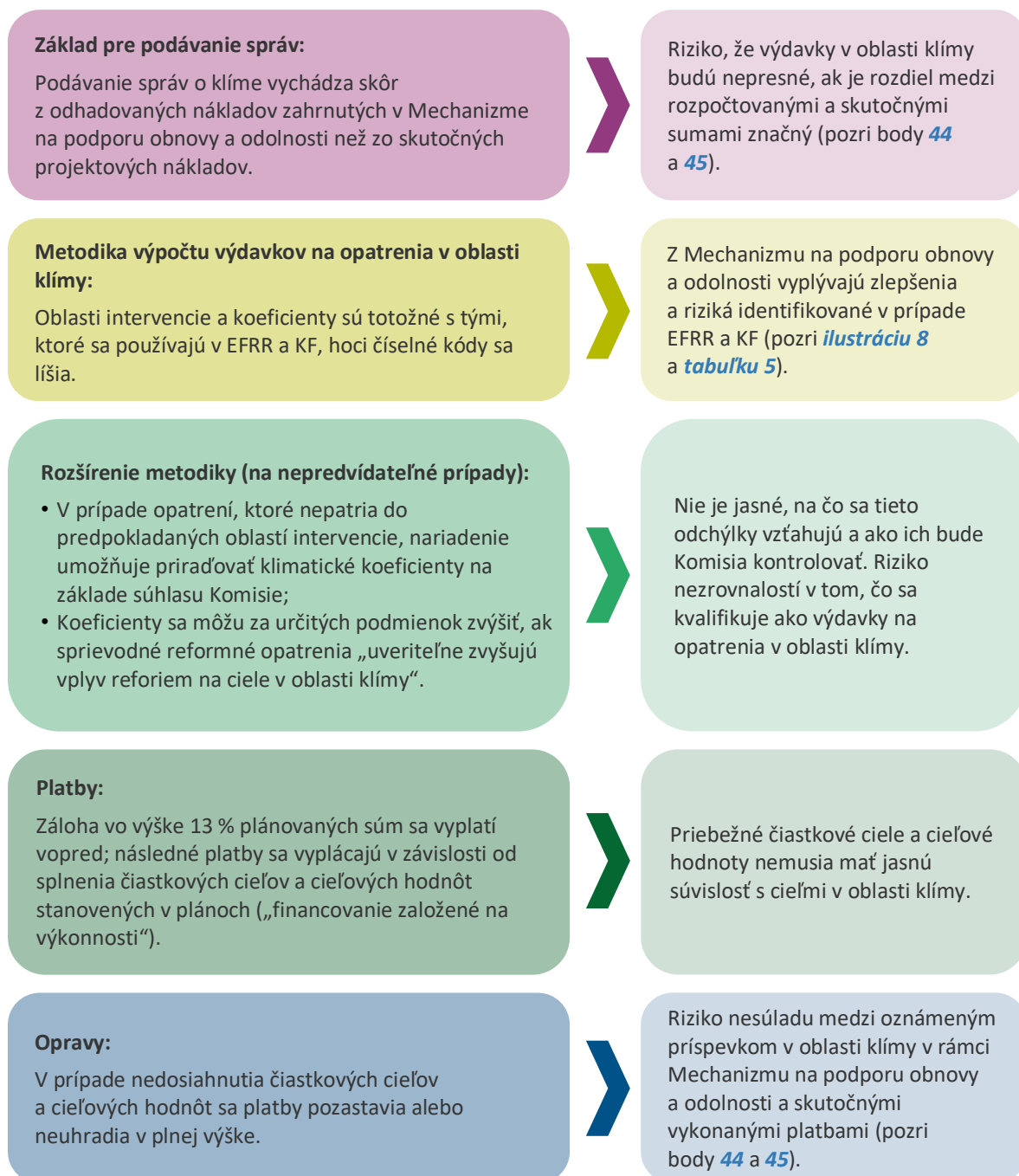
⁵⁹ Európsky dvor audítorov, [osobitná správa 22/2021](#): Udržateľné financovanie: na presmerovanie financovania smerom k udržateľným investíciám sú potrebné súdržnejšie opatrenia EÚ, bod 90.

⁶⁰ Článok 28 [nariadenia \(EÚ\) 2021/241](#), ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

⁶¹ Článok 18 ods. 4 písm. e) a príloha VI k [nariadeniu \(EÚ\) 2021/241](#), ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

55 Návrh plánov a zodpovedajúcich platieb sa vyskytujú určité riziká a výzvy, ako sa uvádza ďalej na **ilustrácii 15**. Kontrola dodržiavania podmienok pre platby je hlavnou zodpovednosťou Komisie.

Ilustrácia 15 – Výzvy týkajúce sa návrhu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre výdavky v oblasti klímy

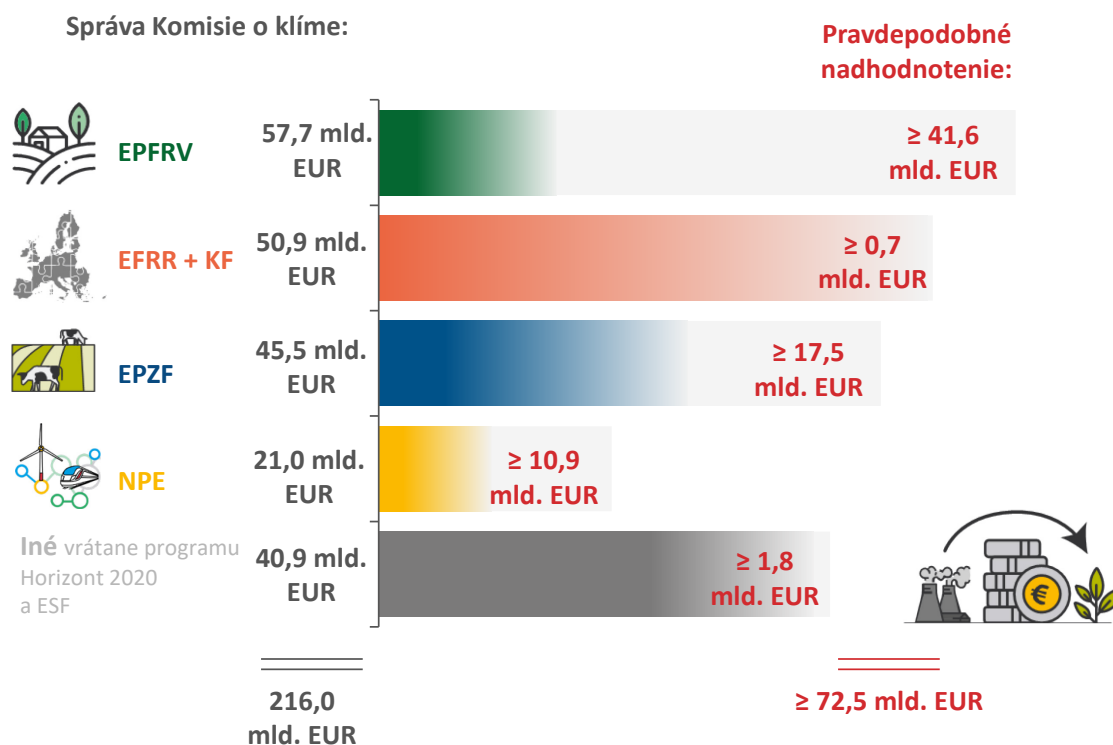
Zdroj: EDA na základe odôvodnenia 23, článku 18, bod 4 písm. e), článku 24, prílohy V k **nariadeniu (EÚ) 2021/241**, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

Závery a odporúčania

56 EÚ prijala právne predpisy v mnohých oblastiach politiky na podporu opatrení v oblasti klímy. Zaviazala sa vyčleniť aspoň 20 % svojho rozpočtu na roky 2014 – 2020 na opatrenia v oblasti klímy, znížiť emisie skleníkových plynov, zvýšiť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a zlepšiť energetickú efektívnosť. V roku 2021 Komisia oznámila, že tento cieľ splnila (body **01** – **14**).

57 Zistili sme, že v niektorých prípadoch neexistovali žiadne dôkazy o tom, že výdavky EÚ prispeli k opatreniam v oblasti klímy, zatiaľ čo v iných prípadoch bol príspevok nadhodnotený. Z našej analýzy vyplynulo, že Komisia neoprávnene zaznamenala výdavky v oblasti klímy vo výške približne 72 mld. EUR (pozri **ilustráciu 16**). Primeranejšie koeficienty, ktoré sme použili, znížili pravdepodobný podiel rozpočtu EÚ, ktorý je relevantný z hľadiska klímy, z 20 % na zhruba 13 % (približne 144 mld. EUR).

Ilustrácia 16 – Podávanie správ Komisie týkajúcich sa klímy za roky 2014 – 2020 a pravdepodobné nadhodnotenie

Zdroj: EDA s použitím metodiky Komisie.

58 Komisia uviedla, že 26 % finančných prostriedkov na poľnohospodárstvo alebo približne polovica výdavkov EÚ v oblasti klímy je pre EÚ relevantných. Množstvo emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskych podnikov v EÚ sa však od roku 2010 neznížilo. Podľa našej analýzy, preskúmania príslušnej literatúry a hodnotiacich štúdií Komisia pravdepodobne nadhodnotila príspevky z poľnohospodárskej politiky o takmer 60 mld. EUR, čo predstavuje viac ako 80 % nášho pravdepodobného nadhodnotenia (body 19 – 34). Financovanie by sa nemalo považovať za relevantné z hľadiska klímy, ak nie sú k dispozícii dôkazy v tomto zmysle.

Odporúčanie 1 – Odôvodnenie relevantnosti poľnohospodárskeho financovania z hľadiska opatrení v oblasti klímy

Komisia by mala pri kvantifikácii príspevku poľnohospodárskej politiky na roky 2021 – 2027 k opatreniam v oblasti klímy vychádzať z vedeckých dôkazov. V súlade s článkom 100 ods. 3) [nariadenia \(EÚ\) 2021/2115](#), ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, by sa mal príspevok na opatrenia v oblasti klímy zodpovedajúcim spôsobom upraviť.

Cieľový dátum vykonania: jún 2026.

59 Podávanie správ Komisie o výdavkoch v oblasti klímy nebolo konzistentné. Napríklad projekty v oblasti železničnej dopravy a elektrickej energie sa riadili odlišne v rámci Nástroja na prepájanie Európy a Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Medzi problémy, ktoré sme zistili, patrí neschopnosť Komisie monitorovať potenciálne negatívne účinky výdavkov v oblasti klímy a nerozlišovať medzi zmiernením a adaptáciou (pozri body 35 – 43).

60 Komisia pri výpočte celkových výdavkov na klímu skombinovala neporovnateľné údaje (plánované, viazané a vynaložené sumy z rôznych výdavkových oblastí). Komisia takisto nadhodnotila príspevok z Európskeho sociálneho fondu vrátane výdavkov členských štátov na výdavky EÚ. Okrem toho spätne prehodnotila vykázané výdavky v oblasti klímy vykázané v rámci Nástroja na prepájanie Európy. Viedlo k významnému nárastu predtým vykázaných číselných údajov (body 44 – 46).

Odporúčanie 2 – Zlepšenie podávania správ týkajúcich sa klímy

- a) Komisia by mala identifikovať výdavky EÚ s možným negatívnym vplyvom na klímu a podávať o nich správy. V tejto súvislosti by sa malo vychádzať zo zásady „nespôsobovať významnú škodu“, ako sa vymedzuje v taxonómii EÚ.
- b) Komisia by mala vydať usmernenia uplatniteľné na všetky oblasti politiky týkajúce sa výdavkov v oblasti klímy. Pritom by mala vymedziť a objasniť ucelený základ pre podávanie správ a jednotné zaobchádzanie s podobnými projektmi (napr. uplatňovaním rovnakého klimatického koeficientu) v rámci rozpočtu EÚ a nástroja NextGenerationEU.
- c) Za každé programové obdobie by Komisia mala zlepšiť súčasné podávanie správ o klíme s cieľom zhodnotiť nevyužité (nevyčerpané a zrušené) sumy.

Cieľový dátum vykonania: jún 2025.

61 Na obdobie 2021 – 2027 si EÚ stanovila cieľ vynaložiť 30 % svojho rozpočtu na opatrenia v oblasti klímy. Komisia naďalej uplatňovala rovnakú metodiku, ale vykonala určité zmeny. Niektoré zmeny predstavujú zlepšenie, napríklad úprava koeficientov a zvýšenie cieľových hodnôt pre príspevky k cieľom v oblasti klímy. Iné vytvárajú ďalšie riziká a problémy, ako sú výber neodôvodnených klimatických koeficientov, nedostatočná konzistentnosť pri podávaní správ o železničných projektoch a možnosti využívania fosílnych palív. To spochybňuje spoľahlivosť budúceho podávania správ týkajúcich sa klímy (body 47 – 50).

62 Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti zahŕňa zásadu „nespôsobovať významnú škodu“ a voliteľné používanie kritérií taxonómie EÚ, čo je zlepšenie viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020. Zistili sme však potenciálne problémy v jej koncepcii a financovaní, najmä nedostatok jasného prepojenia čiastkových cieľov a cieľových hodnôt, ktoré vedú k platbám, s cieľmi v oblasti klímy (body 51 – 55).

63 V rozpočte EÚ na roky 2021 – 2027 sa predpokladá väčšie zameranie na opatrenia v oblasti klímy. Nie je však jasné, do akej miery môžu ciele výdavkov v oblasti klímy znížiť emisie skleníkových plynov, zvýšiť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a podporiť energetickú efektívnosť. V konečnom dôsledku je rozhodujúce, či výdavky EÚ môžu účinne prispieť k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy a energetiky. Rozpočet súvisiaci s klímou si vyžaduje silné prepojenie s nižšími emisiami skleníkových plynov.

Odporúčanie 3 – Prepojenie rozpočtu EÚ s cieľmi v oblasti klímy a energetiky

Komisia by mala podávať správy o príspevku výdavkov v oblasti klímy k cieľom EÚ v oblasti klímy a energetiky. Mala by sa zamerať najmä na to, ako merať vplyv rozpočtu na zmiernenie zmeny klímy.

Cieľový dátum vykonania: december 2025.

Túto správu prijala komora I, ktorej predsedá Joëlle Elvinger, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu dňa 27. apríla 2022.

Za Dvor audítorov

Klaus-Heiner Lehne
predseda

Príloha – Predchádzajúce odporúčania Európskeho dvora audítorov relevantné pre podávanie správ o klíme

Tieto predchádzajúce odporúčania sú stále relevantné pre podávanie správ týkajúcich sa klímy a dopĺňajú odporúčania uvedené v tejto správe.

Osobitná správa	Odporúčania pre Komisiu	Odpoveď Komisie
 Osobitná správa 22/2021: Udržateľné financovanie: na presmerovanie financovania smerom k udržateľným investíciám sú potrebné súdržnejšie opatrenia EÚ	3a) zverejnila, aký objem financovania z fondu InvestEU sa sleduje pomocou taxonómie EÚ; → súvisí s odporúčaním 3 tejto správy	Prijaté.
	3b) pre program InvestEU: informovala o výsledkoch príslušných ukončených finančných operácií súvisiacich s klímou, ako je skutočné zníženie emisií skleníkových plynov → súvisí s odporúčaním 3 tejto správy	Prijaté.
	5a) uplatňovala zásadu „nespôsobať významnú škodu“ v súvislosti s celým rozpočtom EÚ; → súvisí s odporúčaním 2 tejto správy	Čiastočne prijaté. Ak to bolo relevantné a uplatniteľné, táto zásada bola zahrnutá do príslušných právnych predpisov. Jednotné uplatňovanie zásady „nespôsobať významnú škodu“ taxonómie EÚ v rámci celého rozpočtu EÚ nie je uskutočniteľné ani vhodné vzhľadom na rozmanitosť výdavkových programov EÚ.
	5c) plne začlenila kritériá taxonómie EÚ do metodiky EÚ na sledovanie opatrení v oblasti klímy, keď budú k dispozícii; → súvisí s odporúčaním 2 tejto správy	Čiastočne prijaté. Taxonómia EÚ sa časom môže zmeniť. Spoliehanie sa na ňu by znemožnilo stabilný časový rad. Podrobné informácie potrebné na uplatňovanie taxonómie nie sú k dispozícii a členské štáty/partneri pre implementáciu nie sú povinní ju poskytnúť.

Osobitná správa	Odporúčania pre Komisiu	Odpoveď Komisie
	5d) doplnila súčasné správy o tom, ako rozpočet EÚ prispieva na opatrenia v oblasti klímy, o zverejnenie výdavkov EÚ na oblasť klímy, s ktorými súvisí uplatňovanie 100 % koeficientu na základe kritérií taxonómie EÚ. → súvisí s odporúčaním 2 tejto správy	Prijaté.
 Osobitná správa 16/2021: Spoločná poľnohospodárska politika a klíma: Polovica výdavkov EÚ v oblasti klímy vyčlenených na poľnohospodárstvo, ale emisie z poľnohospodárskych podnikov neklesajú	1b) posudzovať strategické plány SPP členských štátov s cieľom obmedziť riziko, že režimy SPP zvyšujú alebo udržiavajú emisie skleníkových plynov z poľnohospodárstva. → súvisí s odporúčaním 1 tejto správy	Prijaté.
	1c) zabezpečiť v rámci SPP poskytovanie účinných stimulov na znižovanie emisií skleníkových plynov z hospodárskych zvierat a hnojív, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy. → súvisí s odporúčaním 1 tejto správy	Prijaté.
	3a) stanoviť ukazovatele monitorovania, ktoré v období 2021 – 2027 umožnia posúdiť účinok opatrení na zmiernenie zmeny klímy financovaných v rámci SPP na čisté emisie skleníkových plynov a ich pravidelné vykazovanie. → súvisí s odporúčaním 3 tejto správy	Neprijaté. Zmysluplné posúdenie účinkov týchto opatrení na čisté emisie skleníkových plynov si vyžaduje údaje za viaceré roky (SPP nie je jediným faktorom, ktorý spôsobuje emisie skleníkových plynov). Takéto posúdenia sa budú riešiť prostredníctvom hodnotení, t. j. nie každoročne.

Osobitná správa	Odporúčania pre Komisiu	Odpoveď Komisie
 Osobitná správa 18/2019: Emisie skleníkových plynov v EÚ: vykazujú sa dobre, ale sú potrebné lepšie informácie o zníženiach v budúcnosti	2c) posúdi vplyv kľúčových politík a opatrení EÚ, ako je systém obchodovania s emisnými kvótami, právne predpisy o emisiách CO₂ z cestnej dopravy a iných sektorov, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie o spoločnom úsilí, na emisie a predloží o nich správu sekretariátu UNFCCC → súvisí s odporúčaním 3 tejto správy	Prijaté.
 Osobitná správa 31/2016: Vynaložiť najmenej každé piate euro z rozpočtu EÚ na opatrenia v oblasti klímy: na tomto ambicióznom ciele sa pracuje, no hrozí vážne riziko, že nebude splnený	2c) zaistiť, že sa v zhromaždených údajoch rozlišuje medzi zmierňovaním zmeny klímy a adaptáciou na túto zmenu. → súvisí s odporúčaním 2 tejto správy	Neprijaté. Dôsledky tejto dodatočnej administratívnej záťaže pre Komisiu a členské štáty sú nejasné.
	4) uplatniť zásadu konzervatívnosti a opraviť nadhodnotenia v rámci EPFRV na základe revízie súboru klimatických koeficientov EÚ. → súvisí s odporúčaním 1 tejto správy	Čiastočne prijaté. Metodika sledovania musí zostať počas súčasného VFR stabilná na účely predvídateľnosti, konzistentnosti a transparentnosti.
	6a) vypracovať jednotný a primeraný systém monitorovania skutočného plnenia opatrení v oblasti klímy → súvisí s odporúčaním 3 tejto správy	Neprijaté. Týmto odporúčaním by sa zvýšila administratívna záťaž členských štátov, s ktorou sa v súčasných nariadeniach nepočítalo.

Zdroj: EDA.

Akronymy a skratky

DCI: nástroj rozvojovej spolupráce

EEA: Európska environmentálna agentúra

EFRR: Európsky fond regionálneho rozvoja

EPFRV: Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka

EPZF: Európsky poľnohospodársky záručný fond

ESF: Európsky sociálny fond

ETS: systém obchodovania s emisiami

GR: generálne riaditeľstvo

KF: Kohézny fond

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

Mimovládna organizácia: mimovládna organizácia

NGEU: NextGenerationEU

NPE: Nástroj na prepájanie Európy

OECD: Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

Skleníkové plyny: skleníkový plyn

SPP: spoločná poľnohospodárska politika

VFR: viacročný finančný rámec

Glosár

Adaptácia na zmenu klímy: zníženie zraniteľnosti krajín a spoločenských voči zmene klímy zvyšovaním ich schopnosti absorbovať jej vplyvy.

Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie: ktorýkoľvek zo súboru dobrovoľných postupov, ktoré idú nad rámec obvyklých environmentálnych požiadaviek a oprávňujú poľnohospodárov na platby z rozpočtu EÚ.

Biomasa: palivo získané z produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a zvyšky odpadu používané na výrobu energie.

Dohovory z Ria: tri dohody, ktoré sú výsledkom samitu Organizácie Spojených národov o Zemi v Riu de Janeiro v roku 1992: Dohovor o biologickej diverzite, Rámcový dohovor o zmene klímy a Dohovor o boji proti dezertifikácii.

Európska zelená dohoda: stratégia rastu, ktorú EÚ prijala v roku 2019 s cieľom dosiahnuť, aby bola EÚ do roku 2050 klimaticky neutrálna.

Európske štrukturálne a investičné fondy: päť hlavných fondov EÚ, ktoré spoločne podporujú hospodársky rozvoj v EÚ v období 2014 – 2020: Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky námorný a rybársky fond.

Horizont 2020: program EÚ pre výskum a inováciu na obdobie 2014 – 2020.

Hrubý národný dôchodok: štandardné meradlo bohatstva krajiny založené na príjmoch z domácich zdrojov a zo zahraničia.

Klimatická neutralita: situácia, keď ľudské činnosti nevedú k nijakému čistému účinku na klímu.

Klimatický koeficient EÚ: váha priradená výdavkom EÚ na projekty, opatrenia alebo akcie s cieľom zohľadniť rozsah, v akom zahŕňajú klimatické aspekty.

Natura 2000: sústava chránených oblastí pre vzácne a ohrozené druhy, ako aj niektoré vzácne typy biotopov chránené podľa právnych predpisov EÚ.

NextGenerationEU: balík finančných prostriedkov na pomoc členským štátom EÚ zotaviť sa z hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie COVID-19.

Oblasť intervencie: kategória činností financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu alebo Európskeho sociálneho fondu.

Oblasť zamerania: jeden z prvkov, na ktorý sú rozdelené hlavné priority EÚ v oblasti rozvoja vidieka.

Opatrenia v oblasti klímy: opatrenia na boj proti zmene klímy a jej vplyvom.

Priama platba: platba poľnohospodárskej podpory, ako je pomoc na plochu, poskytovaná priamo poľnohospodárom, známa aj ako podpora príjmu.

Skleníkový plyn: plyn v atmosfére, ako napr. oxid uhličitý alebo metán, ktorý absorbuje a vyžaruje žiarenie, zachytáva teplo, čím sa otepľuje zemský povrch. Tento jav je známy ako skleníkový efekt.

Sledovanie opatrení v oblasti klímy: monitorovanie pokroku smerom k cieľom výdavkov na opatrenia v oblasti klímy.

Spoločná poľnohospodárska politika: jednotná politika EÚ pozostávajúca z dotácií a rôznych ďalších opatrení, ktoré majú zaručiť potravinovú bezpečnosť, zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov EÚ, podporiť rozvoj vidieka a chrániť životné prostredie.

Účinok mŕtvej váhy: situácia, v ktorej by sa činnosť financovaná z prostriedkov EÚ realizovala aj bez poskytnutia verejnej pomoci.

Ukazovateľ z Ria: ukazovateľ, ktorý definuje OECD, týkajúci sa rozsahu, v akom činnosť prispieva k cieľom dohovorov z Ria.

Únik uhlíka: zvýšenie emisií skleníkových plynov v dôsledku presunu výroby z krajiny s prísnyimi emisnými obmedzeniami na krajinu, v ktorej pravidlá nie sú také prísne.

Viacročný finančný rámec: výdavkový plán EÚ, v ktorom sú stanovené priority (na základe cieľov príslušnej politiky) a stropy, spravidla na sedemročné obdobie. Predstavuje štruktúru, v rámci ktorej sa stanovujú ročné rozpočty EÚ, a obmedzuje výdavky v každej kategórii výdavkov.

Výdavky v oblasti klímy: akékoľvek výdavky, ktoré (priamo alebo nepriamo) prispievajú k plneniu cieľov v oblasti klímy.

Zmena klímy: zmeny klímy na Zemi, ktoré majú za následok nové dlhodobé poveternostné podmienky.

Zmiernenie zmeny klímy: zníženie alebo obmedzenie emisií skleníkových plynov z dôvodu ich účinku na klímu.

Zohľadňovanie problematiky klímy: začlenenie otázok súvisiacich s klímou do všetkých politík, nástrojov, programov a fondov.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=61103>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=61103>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti vykonala audítorská komora I Udržateľné využívanie prírodných zdrojov, ktorej predsedá členka EDA Joëlle Elvinger. Tento audit viedla členka EDA Joëlle Elvinger, podporu jej poskytla vedúca kabinetu Ildikó Preiss, atašé kabinetu Paolo Pesce a Charlotta Törneling, hlavná manažérka Ramona Bortnowschi a hlavný manažér Emmanuel Rauchi, vedúca úlohy Antonella Stasia, audítori Ernesto Roessing a Jonas Kathage a audítorka Marika Meisenzahl zodpovedná za grafické spracovanie. Judita Frangež poskytla sekretársku podporu.

Joëlle ELVINGER

Ildikó Preiss

Paolo Pesce

Charlotta Törneling

Ramona Bortnowschi

Emmanuel Rauch

Antonella Stasia

Ernesto Roessing

Jonas Kathage

Marika Meisenzahl

Judita Frangež

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2022

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Ilustrácia 2: vpravo hore, ilustrácia 11: vpravo hore, ikona vytvorená Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Ilustrácia 4: ikona vľavo vytvorená Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Ilustrácia 5: ikona vľavo vytvorená Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Ilustrácia 6: ikona vľavo vytvorená Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Ilustrácia 12: vľavo hore, ilustrácia 13: vľavo hore, ilustrácia 16: vľavo hore, rámček 3: vľavo,

tabuľka 7, ikona vytvorená Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Tabuľka 2: ikony vytvorené Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Tabuľka 3: ikony vytvorené Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Tabuľka 4: ikony hore vytvorené Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Tabuľka 5: ikona vľavo hore vytvorená Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Tabuľka 6: ikony vľavo hore vytvorené Pixel perfect z <https://flaticon.com>.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Na súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa uvádzajú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

PDF	ISBN 978-92-847-7792-1	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/268	QJ-AB-22-007-SK-N
HTML	ISBN 978-92-847-7796-9	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/352268	QJ-AB-22-007-SK-Q

EÚ sa zaviazala vynaložiť aspoň 20 % svojho rozpočtu na roky 2014 – 2020 na opatrenia v oblasti klímy. Komisia oznámila, že EÚ tento cieľ splnila, pričom za toto obdobie vykázala výdavky v oblasti klímy vo výške 216 mld. EUR. Zistili sme, že vykázané výdavky neboli vždy spojené s opatreniami v oblasti klímy a podľa správ týkajúcich sa klímy boli celkovo nadhodnotené. Odhadli sme, že boli nadhodnotené minimálne o 72 mld. EUR.

Napriek plánovaným zlepšeniam v oblasti podávania správ o opatreniach v oblasti klímy na roky 2021 – 2027 pretrvávajú výzvy. Cieľom našich odporúčaní je zlepšiť podávanie správ týkajúcich sa klímy a prepojiť príspevok z rozpočtu EÚ s jej cieľmi v oblasti klímy a energetiky. Odporúčame tiež, aby sa získali vedecké dôkazy na podporu prínosu poľnohospodárskej politiky EÚ k opatreniam v oblasti klímy.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors